

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ
В СУЧАСНОМУ БІЗНЕСІ"
для студентів спеціальності
7.05010101 "Інформаційні управляючі системи
та технології"
всіх форм навчання**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2016**

УДК 004:338.22(07.034)

Р 58

Затверджено на засіданні кафедри інформаційних систем.
Протокол № 3 від 06.10.2015 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: І. О. Ушакова

Г. О. Плеханова

Р 58 **Робоча** програма навчальної дисципліни "Інформаційні системи в сучасному бізнесі" для студентів спеціальності 7.05010101 "Інформаційні управляючі системи та технології" всіх форм навчання : [Електронне видання] / уклад. І. О. Ушакова, Г. О. Плеханова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 83 с.

Наведено програму навчальної дисципліни відповідно до положень Болонської декларації з урахуванням рекомендацій щодо кредитно-трансферної системи організації навчального процесу. Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій та лабораторних занять, матеріали для закріплення знань (завдання для самостійної роботи, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для студентів спеціальності 7.05010101 "Інформаційні управляючі системи та технології" всіх форм навчання.

УДК 004:338.22(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2016

Вступ

Перехід суспільства до інформаційної фази розвитку, що відбувається в цей час, забезпечить входження України в число інформаційно розвинених країн світу. Побудова нового типу суспільства за моделлю "інформаційне суспільство" базується на економіці знань (*knowledge economy*). Економіка знань означає, що найважливішим виробничим ресурсом суспільства стає не стільки інформація, скільки знання, тобто інформація, засвоєна людиною.

Знання, інформація й способи її обробки стають вирішальним фактором розвитку суспільства.

Автоматизовані інформаційні системи (АІС) надають нові засоби й способи задоволення зростаючих потреб в інформації й знаннях для управління бізнесом і для його розвитку. Для промислових підприємств і банківських установ на ринку України пропонується безліч інформаційних систем, що дозволяють автоматизувати ключові бізнес-процеси підприємств і банків. Багато АІС переросли рамки традиційних програмних продуктів, тому що реалізують ефективні моделі ведення бізнесу, засновані на використанні сучасних комп'ютерних та комунікаційних технологій.

АІС стали найважливішою складовою частиною сучасного бізнесу й реалізують інноваційні технології управління бізнесом.

Місія АІС – виробництво інформації для ефективного управління бізнесом. Головна мета автоматизації управління бізнесом – допомогти підприємствам і банкам у досягненні їхніх кінцевих цілей, пов'язаних з розвитком, розширенням бізнесу, завоюванням конкурентних переваг на ринку, зменшенням витрат і собівартості продукції й послуг, підвищенням їхньої якості. Ця мета досягається шляхом своєчасного надання повної, вірогідної, якісної, адекватної інформації для прийняття рішень з управління бізнесом.

Навчальна дисципліна "Інформаційні системи в сучасному бізнесі" належить до циклу дисциплін професійної і практичної підготовки для студентів спеціальності "Інформаційні управляючі системи та технології".

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: денна форма навчання – 6; заочна форма навчання – 9	Галузь знань 0804 "Комп'ютерні науки"	Базова	
Змістових модулів – 3	Шифр та назва спеціальності: 7.080401 "Інформаційні управляючі системи та технології"	Рік підготовки	
		5-й	6-й
Загальна кількість годин: денна форма навчання – 180; заочна форма навчання – 324		Семестр	
		9-й	11-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5; самостійної роботи студента – 5,5	Освітній ступінь: спеціаліст	28 год	20 год
		Лабораторні	
		56 год	24 год
		Самостійна робота	
		96 год	280 год
		Вид контролю	
		екзамен	
4 год	2 год		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 87,5 %;

для заочної форми навчання – 16 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання даної навчальної дисципліни – формування системи теоретичних знань і придбання практичних умінь і навичок з питань створення, проектування й організації автоматизованих інформаційних систем для управління підприємствами й банківською діяльністю з вико-

ристанням сучасних комп'ютерних, телекомунікаційних засобів і розвинених інструментальних засобів.

Завдання навчальної дисципліни – оволодіння практичними навичками розробки елементів АІС із використанням процесного підходу, розробки проектів автоматизованих підсистем і модулів для вирішення комплексів задач із застосуванням засобів комп'ютерної техніки, електронних телекомунікацій і розвинених програмних засобів; придбання вмінь аналізу й моделювання бізнес-процесів предметної області з використанням CASE-інструментів, розробки постановки комплексу завдань, алгоритмів їхнього вирішення на ПК, інформаційного забезпечення, програмної реалізації бізнес-додатків.

Предмет навчальної дисципліни – вивчення основних положень з наукової організації інформаційних систем управління бізнесом підприємств, банківських установ на базі сучасних технічних і інструментальних засобів їхнього створення, а також функціональних можливостей АІС з надання оперативної, достовірної, повної інформації для вироблення й прийняття оптимальних рішень з управління бізнесом підприємств і банків в умовах ринкової економіки.

Важливість питань, які вивчаються в даній навчальній дисципліні, полягає в тому, що майбутнім фахівцям з інформаційних управлінських систем та технологій необхідно:

- знати концептуальні основи побудови АІС для бізнесу, архітектуру, структуру АІС, інструментальні засоби для створення й розвитку АІС, які мають відповідати сучасному рівню розвитку інформаційних технологій;
- виробити процесне мислення до розробки АІС;
- розуміти сутність автоматизованих функціональних технологій з управління бізнесом.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів будуть сформовані ряд компетентностей з розробки і проектування елементів інформаційних систем (задач, комплексів задач, модулів, підсистем), з використання інформації, яка генерується ІС, для управління бізнесом. Сформовані компетентності необхідні для майбутньої роботи студентів за спеціальністю "Інформаційні управляючі системи і технології".

У процесі вивчення дисципліни студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних і лабораторних.

Велике значення в процесі здобуття та закріплення знань має самостійна робота студентів з питань розроблення та удосконалення ав-

томатизованих інформаційних систем, їх використання для управління розвитком бізнесу.

Зміст усіх видів занять розроблено відповідно до кредитно-трансферної системи організації навчального процесу.

До вивчення навчальної дисципліни "Інформаційні системи в сучасному бізнесі" студент приступає, отримавши певні знання з таких дисциплін: "Організація баз даних та знань", "Інформаційні технології в економіці", "Інформаційні системи в економіці", "Основи системного аналізу об'єктів та процесів комп'ютеризації", "Програмна інженерія".

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

сучасний стан розвитку і впровадження АІС для управління бізнесом підприємств;

сучасний стан автоматизації управління банківською діяльністю на базі розвинутих технічних та інструментальних засобів і засобів електронних телекомунікацій;

процеси перетворення даних в інформацію, інформації в знання;

сутність процесного підходу до розроблення АІС;

структуру АІС, склад та характеристики її функціональної та забезпечувальної частин;

бізнес-процеси діяльності підприємств та банківських установ як об'єктів автоматизації;

роль інформаційних систем та технологій у побудові нової моделі бізнесу підприємства;

концептуальні основи створення АІС для бізнесу та вимоги до неї;

функціональність АІС підприємств, у тому числі ERP-систем, інформаційних маркетингових систем, CRM-систем; логістичних інформаційних систем, систем управління персоналом та ін.;

функціональність автоматизованих банківських систем;

склад інформаційного забезпечення АІС та його структуру;

комплекси задач функціональних підсистем АІС, інформаційні технології їхнього розв'язання на ПК, інформаційні взаємозв'язки задач;

концепцію створення корпоративного інформаційного порталу;

сутність нових банківських технологій на базі використання Web-технологій, засобів електронних телекомунікацій та пластикових карток;

організацію міжбанківських розрахунків у системі електронних платежів НБУ.

У процесі вивчення дисципліни у студента повинні бути сформовані наступні **вміння** щодо:

опису бізнес-проблеми, що має бути вирішена шляхом автоматизації;

формулювання вимог до АІС, що розробляється;

роботи в проектній команді з метою набуття досвіду спільної роботи та безперервної творчої взаємодії у процесі вироблення проектних рішень з розробки елементів АІС;

аналізу та моделювання бізнес-процесів певної предметної області з метою їх удосконалення з використанням CASE-інструментів;

вироблення процесного мислення й використання процесного підходу до розробки АІС;

розроблення програмного забезпечення комплексу задач;

аналізу результатів вирішення комплексу задач з метою прийняття управлінських рішень;

розроблення та демонстрації презентації розроблених проектних рішень та їх публічного захисту.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в табл. А.1 додатка А.

Таблиця 2.1

Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
1	2	3
ІСвСБ 1	Використовувати АІС для управління сучасним підприємством	К1. Визначати та описувати бізнес-проблему, на розв'язання якої спрямована ІС та використовувати сучасні підходи при побудові АІС для управління бізнесом
		К2. Ідентифікувати АІС різних класів, що входять до укладу КІС та здійснювати їх обґрунтований вибір
		К3. Ідентифікувати маркетингові ІС та інструменти інтернет-маркетингу та здійснювати їх обґрунтований вибір

1	2	3
		К4. Ідентифікувати CRM-системи та здійснювати їх обґрунтований вибір
		К5. Ідентифікувати HRM-системи та здійснювати їх обґрунтований вибір
		К6. Ідентифікувати логістичні ІС та здійснювати їх обґрунтований вибір
		К7. Ідентифікувати бухгалтерські ІС та здійснювати їх обґрунтований вибір
ІСвСБ 2	Використовувати АІС для управління банківською діяльністю на рівні НБУ та комерційних банків України	К8. Аналізувати стан автоматизації процесів управління банківською діяльністю на рівні НБУ та комерційних банків України
		К9. Ідентифікувати системи дистанційного надання банківських послуг та здійснювати їх обґрунтований вибір
		К10. Визначати оптимальну функціональну структуру АБС
		К11. Визначати оптимальні технології автоматизації внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій
		К12. Визначати принципи функціонування системи міжбанківських електронних платежів
		К13. Ідентифікувати ІТ для забезпечення масових електронних платежів та здійснювати їх обґрунтований вибір

Примітка. ІСвСБ – Інформаційні системи в сучасному бізнесі.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості побудови корпоративних інформаційних систем для управління бізнесом підприємства

Тема 1. Сучасні підходи до побудови АІС для управління бізнесом

1.1. Характеристика підходів до використання ІС для управління бізнесом.

Інформаційні технології і системи як найважливіший інструмент у забезпеченні стійкого розвитку бізнесу підприємства. Зміна підходів щодо використання ІС на підприємствах. ІС як стратегічне джерело ін-

формації для бізнесу, управління бізнесом та отримання конкурентних переваг на ринку. Зміна інформаційних потреб користувачів ІС. Відповідність мети ІС меті бізнесу. ІС як інтегруюча складова бізнесу. Формування нового стилю управління бізнесом на базі застосування інформаційно-комунікаційних технологій. Організаційний, управлінський, технологічний аспекти функціонування ІС. Поняття бізнес-проблем, на розв'язання яких направлена ІС і генеровані нею бізнес-рішення. Характеристики змін, які вносить ІС в її організаційну, управлінську і технологічну складові.

1.2. Вимоги до ІС.

Вимоги до ІС: розвинута функціональність, відкритість, інтегрованість, масштабованість, ефективність. Позитивні аспекти безпаперової технології процесів управління в ІС. Концепція надання інформаційних послуг на базі Web-технологій.

Література: основна: [2; 3; 5]; додаткова: [6; 8; 9; 11; 14; 15; 18; 21].

Тема 2. Організація корпоративної інформаційної системи для управління бізнесом підприємства

2.1. Поняття корпоративної інформаційної системи та принципи її створення.

Поняття корпоративної інформаційної системи (КІС). Основні принципи при створенні КІС: єдиний інформаційний простір і комплексна автоматизація процесів управління бізнесом. Склад компонентів КІС як об'єднання у єдине ціле різноманітних ІС: ERP-системи, CRM-системи, SRM-системи, SCM-системи, PDM-системи, Workflow-системи, MIS та ін.

2.2. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством як концептуальної основи КІС.

Еволюція стратегічних моделей управління підприємством як концептуальної основи КІС: MRP – MRPII – ERP – CSRП – ERPII. Сутність MRP – методології планування потреб у матеріалах і функціональність MRP-системи. Процеси трансформації MRP-системи в систему планування виробничих ресурсів – MRPII. Функціональність системи класу MRPII. Процеси трансформації системи MRPII в систему планування корпоративних ресурсів ERP. Методологічний і технологічний аспекти ERP-системи. Склад і характеристика модулів ERP-системи. Порівняльна характеристика систем класів MRPII і ERP. Сутність концепції CSRП – планування ресурсів підприємства, синхронізоване зі споживачами. Інтеграція ERP-системи з CRM-системою. Концепція ERPII як модель співпраці

компаній у рамках спільної комерції. Об'єднання в системі класу ERP II основних корпоративних додатків: CRM, SRM, SCM-систем, систем бенч-маркінгу, електронної комерції.

2.3. Організація корпоративного інформаційного порталу в КІС.

Організація корпоративного інформаційного порталу: в КІС: поняття корпоративного інформаційного порталу, призначення, функціональність. Характеристика аспектів функціонування порталу, управління підприємством, реалізація основної діяльності, системний підхід, технологія реалізації, візуалізація інформації. Структура типового корпоративного інформаційного порталу, характеристика його функціональних компонентів. Переваги для бізнесу від впровадження корпоративного порталу.

Література: основна: [2; 3; 5]; додаткова: [6; 8; 9; 11; 14; 15; 18; 21].

Змістовий модуль 2. Використання АІС в управлінні бізнес-процесами підприємства

Тема 3. Організація маркетингової інформаційної системи на підприємстві

3.1. Характеристика інформаційних процесів маркетингу та комплексу задач управління маркетингом.

Особливості інформаційної системи маркетингу. Склад модулів і задач підсистеми управління маркетинговою діяльністю. Вимоги до задач підсистеми. Інтегрована база даних, база знань, база моделей, управління маркетинговим циклом "Замовлення – виготовлення – відвантаження – оплата".

3.2. Сховище даних, база знань і база моделей у маркетинговій ІС.

Підходи до використання сховищ даних для маркетингових досліджень. Поняття бази знань та бази моделей. Вироблення маркетингових рішень як складова бази знань.

3.3. Концепція маркетингу в середовищі Інтернет.

Концепція маркетингу в середовищі Інтернет: віртуальний маркетинг, підходи до віртуального маркетингу, Web-сервер як ефективний інструмент маркетингових досліджень і як інструмент управління бізнесом підприємства.

3.4. Web-сайт підприємства як бізнес-інструмент.

Корпоративний web-сайт як засіб просування товарів і послуг на ринку. Різновиди сайтів для комерційного підприємства. Етапи розробки

та структурні елементи корпоративного web-сайту. Клієнтоорієнтованість, функціональність та ефективність корпоративного web-сайту.

3.5. Системи електронної комерції.

Поняття електронного бізнесу, електронної комерції. Категорії електронної комерції. Технології електронної комерції та їх переваги для бізнесу.

3.6. Системи мобільної комерції.

Поняття мобільної комерції. Технології мобільної комерції, їх переваги для бізнесу.

Література: основна: [5]; додаткова: [13; 16; 20].

Тема 4. Організація систем управління взаєминами із клієнтами на підприємстві

4.1. Стратегія та концепція CRM в управлінні бізнесом підприємства.

Сутність стратегії і концепції CRM (*Customer Relationship Management*) в управлінні бізнесом підприємства. Роль засобів комунікації з клієнтами в реалізації CRM-концепції. CRM-система як сучасний інструмент реалізації CRM-концепції. Принципи CRM. Поняття життєвого циклу клієнта, його етапи: залучення клієнта, задоволення потреб, утримання клієнтів; взаємозв'язки етапів. Комплексна характеристика етапів життєвого циклу клієнта, які автоматизуються в CRM-системі.

4.2. CRM-технології.

CRM-технології, направлені на автоматизацію бізнес-процесів *front*-офіса: операційні, аналітичні, колабораційні, мобільні.

4.3. Організація CRM-системи в КІС.

Організація CRM-системи в КІС: мета,призначення, бізнес-процеси *front*-офіса як об'єкт автоматизації, функціональність. Організація операційного CRM-модуля. Ключові технології модуля: Сховища даних, *Call*-центри, *Contact*-центри. Задачі, як вирішуються в операційному модулі. Організація аналітичного CRM-модуля. Роль аналітичних інструментів OLAP і Data-Mining в модулі. Задачі, як вирішуються в аналітичному модулі. Організація колабораційного CRM-модуля. Роль інтернет-технологій у реалізації задач модуля. Реалізація стратегії самообслуговування клієнтів на основі бази знань. Система e-CRM як новий підхід щодо ведення бізнесу, її інтеграція з Web-сайтом підприємства. Організація мобільного CRM-модуля. Стратегія *mobile CRM* (*m CRM*). Переваги викорис-

тання мобільних пристроїв та мобільних технологій. Концепція мобільності в комунікаціях співробітників підприємства з ІС і між собою. Переваги мобільних рішень для бізнесу.

Література: основна: [5]; додаткова: [13; 16; 20].

Тема 5. Автоматизовані системи управління персоналом

5.1. Поняття, призначення, класифікація автоматизованих систем управління персоналом

Призначення і особливості HRM-систем. Передумови для впровадження HRM-системи. Економічний ефект від автоматизації процесів управління персоналом. Класифікації HRM-систем. Класифікація по рівнях автоматизації. Функціональність систем автоматизації управління персоналом компанії на кожному з рівнів управління. Класифікація по функціональному наповненню. Типові функціональні модулі HRM-системи. Користувальницький, стратегічний і операційний рівні HRM-систем (згідно з підходом дослідницької групи Forrester Research).

5.2. Ринок програмного забезпечення для управління персоналом. Функціональність HRM-систем.

Характеристика українського і світового ринку програмного забезпечення для управління персоналом. Функціональні можливості систем, що представлені на українському ринку.

5.3. Сучасний підхід до автоматизації бізнес-процесів управління персоналом.

Особливості автоматизації бізнес-процесів пошуку і підбору персоналу. Особливості автоматизації бізнес-процесів оцінки персоналу. Методи оцінки праці. Особливості автоматизації бізнес-процесів управління кадровим резервом. Особливості автоматизації бізнес-процесів планування кар'єри. Особливості автоматизації бізнес-процесів інформаційного самообслуговування співробітників і управлінців.

Література: основна: [5]; додаткова: [12; 17].

Тема 6. Інформаційні системи в логістиці

6.1. Характеристика логістичних бізнес-процесів, необхідність їх автоматизації.

Характеристика логістичних інформаційних процесів. Призначення ІС логістики. Обґрунтування необхідності автоматизації логістичних інформаційних процесів.

6.2. Призначення, структура та функціональність ІС логістики.

Інформаційні системи класу SCM, їх призначення та функціональність. e-SCM системи. Підсистема SCP (*Supply Chain Planning*) – планування ланцюжків поставок. Підсистема SCE (*Supply Chain Execution*) – виконання ланцюжків поставок у режимі реального часу. Концепція управління єдиним бізнес-процесом інтегрованого ланцюжка поставок.

6.3. Автоматизація транспортної логістики.

Завдання транспортної логістики. Основні вимоги до ІС транспортної логістики. Інструменти інтернет-логістики. Приклади програмних продуктів, які дозволяють вирішувати задачі транспортної логістики.

6.4. Використання мобільних технологій у логістиці.

Використання мобільних технологій в логістиці. Мобільні додатки для автоматизації складської логістики. Огляд програмного забезпечення для автоматизації логістичних бізнес-процесів.

Література: основна: [5]; додаткова: [18].

Тема 7. Організація ІС бухгалтерського обліку

7.1. Характеристика підсистеми бухгалтерського обліку в АІС.

Концептуальні основи автоматизації бухгалтерського обліку. Характеристика комплексів задач управлінського й фінансового обліку. Групи користувачів бухгалтерської інформації. Автоматизація документування господарських операцій. Автоматизоване формування реєстрів аналітичного й синтетичного обліку.

7.2. Організація автоматизованого оброблення облікової інформації в умовах АРМ бухгалтера (як етап в удосконалені форм бухгалтерського обліку наприкінці ХХ сторіччя).

Характеристика діалогової автоматизованої форми бухгалтерського обліку. Технологія облікового процесу на персональному комп'ютері. Характеристика сучасного етапу комп'ютеризації обліку.

7.3. Огляд програмного забезпечення для автоматизації бізнес-процесів бухгалтерського обліку.

Основні функціональні вимоги до бухгалтерської програми. Сучасний стан ринку програм автоматизації бухгалтерського обліку. Функціональність контуру бухгалтерського обліку в системі Галактика ERP. Функціональність бухгалтерських програм, створених на платформі "1С: Підприємство 8".

Література: основна: [5]; додаткова: [19].

Змістовий модуль 3. Організація автоматизованих банківських систем

Тема 8. Основні напрями автоматизації управління банківською діяльністю в Україні

8.1. Процеси впровадження інформаційних технологій на рівні Національного банку України.

Основні напрями автоматизації управління банківською діяльністю в Україні. Основні поняття предметної області автоматизованої банківської системи. Трирівнева система надання банківських послуг на основі засобів автоматизації, роздрібні банківські послуги, оптові банківські послуги, міжбанківські електронні платежі. Аналіз впровадження передових інформаційних технологій на рівні НБУ.

Об'єднання всіх комерційних банків України в єдиний інформаційний простір засобами електронної пошти НБУ і системи електронних міжбанківських платежів (СЕП) СЕП 2-2-, система нового покоління електронних розрахунків, електронний депозитарій НБУ. Національна система масових електронних платежів (НСМЕП) – внутрішньодержавна банківська багатомітентна платіжна система на основі платіжних карток із вбудованим чіп-модулем. Розвиток НСМЕП.

8.2. Аналіз стану автоматизації процесів управління банківською діяльністю в комерційних банках України.

Аналіз стану автоматизації управління банківською діяльністю на рівні комерційних банків. Покоління автоматизованих банківських систем (АБС).

Література: основна: [1; 5]; додаткова: [7, 10].

Тема 9. Системи дистанційного надання банківських послуг клієнтам

9.1. Роль засобів електронних комунікацій в автоматизації управління банківською діяльністю.

Роль засобів електронних комунікацій в автоматизації управління банківською діяльністю. Характеристика форм взаємодії АБС із зовнішнім середовищем на основі засобів електронних телекомунікацій. Використання потенціалу Інтернет як середовища поширення фінансової інформації. Етапи використання ресурсів Інтернету для банківської діяльності. Поняття дистанційного банківського обслуговування (ДБО) клієнтів. Види ДБО.

9.2. Система "Клієнт-банк".

Система "Клієнт-банк": мета впровадження, функціональність системи. Технології АРМ "Клієнт" та АРМ "Банк". Інформаційна модель клієнтського робочого місця в системі "Клієнт-банк". Склад та структура файлів НДІ та оперативних файлів. Технічна та програмна реалізація системи "Клієнт-банк".

9.3. Система телебанкінгу.

Система телебанкінгу: інформаційно-довідковий й операційний блоки. Функціональність системи.

9.4. Система "Інтернет-банкінг".

Система Інтернет-банкінг: мета впровадження та суть системи. Реалізація транзакцій між клієнтами і базою даних АБС із застосуванням інтернет-технологій: голий Web; Web+ПЗ; застосування JAVA-аплету. Модулі системи Інтернет-банкінгу: сервер додатків; back-офіс – сервер БД; шлюз до АБС, клієнтська частина. Переваги системи Інтернет-банкінгу для банків і клієнтів.

9.5. Система "Мобільний банкінг".

Система "Мобільний банкінг": характеристика видів технологій для комунікацій між клієнтом, банком і мобільним оператором та класів надаваних ними послуг: STK-банкінг, JAVA-банкінг, WAP-банкінг, SMS-банкінг. Проблеми розвитку мобільного банкінгу в Україні.

Література: основна: [1; 5]; додаткова: [7; 10].

Тема 10. Функціональна структура автоматизованої банківської системи

10.1. Характеристика бізнес-процесів в управлінні банківською діяльністю.

Поняття та основне призначення бізнес-процесу. Продукт бізнес-процесу. Характеристика бізнес-процесів комерційного банку, їх реалізація на базі сучасних інформаційних технологій. Переваги процесного підходу при розробці АБС. Види бізнес-процесів: основні бізнес-процеси, забезпечуючі бізнес-процеси, бізнес-процеси управління.

10.2. Модель бізнес-процесів організаційної структури банківської установи в умовах автоматизації.

Модель бізнес-процесів організаційної структури банківської установи в умовах автоматизації, її рівні: *back-офіс*, *front-офіс*, *middle-офіс*.

Етапи основного бізнес-процесу надання банківської послуги. Використання технологій сховищ даних та OLAP-технологій для автоматизації аналітичних бізнес-процесів в банківській установі.

10.3. Функціональна структура АБС.

Функціональна структура АБС, орієнтована на інформаційні потреби кінцевих користувачів. Схема функціональної структури АБС. Модульна побудова АБС.

10.4. Характеристика функціональних підсистем АБС.

Характеристика модулів (підсистем) АБС: "Операційний день банку", "Управління кредитними операціями", "Управління валютними операціями", "Управління депозитними операціями", "Управління цінними паперами", "Управління касою", "Внутрішньобанківський облік", "Звітність банку".

Література: основна: [1; 5]; додаткова: [7; 10].

Тема 11. Автоматизація внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій

11.1. Автоматизація розрахункових операцій у підсистемі "Операційний день банку".

Принципи автоматизації розрахункових операцій у підсистемі "Операційний день банку" (ОДБ). Мета підсистеми, зв'язок з цими підсистемами. Синтетичний і аналітичний облік щоденних банківських операцій за балансовими та позабалансовими рахунками. Функціональність підсистеми ОДБ. Основні функції АРМ технолога протягом операційного дня.

11.2. Автоматизація касових операцій банку.

Принципи автоматизації касових операцій банку. Мета підсистеми, зв'язок з цими підсистемами. Основні функції АРМ відповідального виконавця, АРМ касира, АРМ бухгалтера.

11.3. Автоматизація бізнес-процесів у підсистемі "Управління кредитними операціями".

Принципи автоматизації бізнес-процесів у підсистемі "Управління кредитними операціями". Мета підсистеми, зв'язок з цими підсистемами. Основні етапи кредитного процесу. Комплекс задач, який автоматизує управління процесами кредитування юридичних осіб.

11.4. Автоматизація бізнес-процесів у підсистемі "Управління депозитними операціями".

Принципи автоматизації бізнес-процесів з управління депозитними операціями. Мета підсистеми, зв'язок з цими підсистемами. Етапи процесу залучення коштів на депозитні рахунки та їх автоматизація.

Література: основна: [1; 5]; додаткова: [7; 10].

Тема 12. Система міжбанківських електронних платежів НБУ

12.1. Призначення й принципи функціонування системи міжбанківських електронних платежів (СЕП).

Електронна пошта НБУ як основа взаємодії між банками. Поняття системи електронних платежів. Призначення й принципи функціонування системи міжбанківських електронних платежів (СЕП).

12.2. Структурна схема СЕП-2.

Структурна схема системи нового покоління – СЕП-2. Склад учасників СЕП та їх функції. Схема обміну інформацією в СЕП.

12.3. Технологія інформаційного обміну в СЕП.

Режими інформаційного обміну в СЕП: файловий режим і режим реального часу. Склад файлів СЕП. Стандартна послідовність АРМ-СЕП комерційного банку протягом банківського дня у СЕП. Організація обміну файлами засобами системи NBUMAIL. Склад файлів СЕП.

12.4. Інформаційний обмін комерційного банку з СЕП протягом банківського дня у СЕП.

Стандартна послідовність роботи АРМ-СЕП. *Банківський день у СЕП.* Розділи головного меню АРМ-СЕП. Робота з окремими пунктами розділів. Онлайнний режим основного циклу роботи АРМ-СЕП.

12.5. Моделі обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку комерційного банку у СЕП.

Поняття консолідованого кореспондентського рахунку. Поняття технічного рахунку. Характеристика моделей обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку комерційного банку у СЕП.

Література: основна: [1; 5]; додаткова: [7; 10].

Тема 13. Автоматизація масових платежів. Електронні гроші

13.1. Загальна характеристика пластикових карток. Види пластикових карток.

Характеристика пластикових карток, їх види. Пластикова картка як інструмент безготівкових розрахунків. Розпізнавання картки та авториза-

ція власника картки, способи перевірки PIN-коду. Класифікація пластикових карток. Переваги та недоліки пластикових карток.

13.2. Банківські карткові продукти для фізичних та юридичних осіб.

Банківські карткові продукти для фізичних осіб: кредитна картка, дебетова картка, електронний студентський квиток. Карткові продукти для юридичних осіб: корпоративні платіжні картки, зарплатний проект, еквайрінг.

13.3. Інформаційні технології на основі пластикових карток.

Інформаційні технології на основі пластикових карток: пластикова картка як технічний елемент ІТ; система ідентифікації емітентів; фази життя картки.

13.4. Платіжні системи на основі банківських карток.

Платіжні системи на основі банківських карток. Технічні засоби системи електронних платежів. Міжнародні платіжні системи. Національна система масових електронних платежів (НСМЕП). Організаційна структура НСМЕП. Картка НСМЕП як носій платіжних інструментів: електронного чека й електронного гаманця. Операції з картками НСМЕП. Взаєморозрахунки у системі. Основні принципи захисту інформації в НСМЕП. Автоматизовані карткові системи для роботи банків у НСМЕП. Електронні гроші. Схема платежу за допомогою цифрових грошей. Електронна готівка як платіжний засіб.

Література: основна: [1; 5]; додаткова: [7; 10].

4. Структура навчальної дисципліни

З самого початку вивчення дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з програмою дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її змістових модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання знань.

Тематичний план дисципліни "Інформаційні системи в сучасному бізнесі" складається з трьох модулів, кожний з яких об'єднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. (табл. 4.1, 4.2).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	Лекції	Лабораторні заняття	Проведення підсумкового контролю	Самостійна робота (підготовка до занять)
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Особливості побудови корпоративних інформаційних систем для управління бізнесом підприємства					
<i>Тема 1.</i> Сучасні підходи до побудови АІС для управління бізнесом	22	4	8	–	10
<i>Тема 2.</i> Організація корпоративної інформаційної системи для управління бізнесом підприємства	22	4	8	–	10
Разом за модулем 1	44	8	16	–	20
Змістовий модуль 2 Використання АІС в управлінні бізнес-процесами підприємства					
<i>Тема 3.</i> Організація маркетингової інформаційної системи на підприємстві	33	6	12	–	15
<i>Тема 4.</i> Організація систем управління взаєминами із клієнтами на підприємстві	11	2	4	–	5
<i>Тема 5.</i> Автоматизовані системи управління персоналом	11	2	4	–	5
<i>Тема 6.</i> Інформаційні системи в логістиці	11	2	4	–	5
<i>Тема 7.</i> Організація ІС бухгалтерського обліку	11	2	4	–	5
Разом за модулем 2	77	14	28	–	35
Змістовий модуль 3 Організація автоматизованих банківських систем					
<i>Тема 8.</i> Основні напрями автоматизації управління банківською діяльністю в Україні	5	1	2	–	2

1	2	3	4	5	6
<i>Тема 9. Системи дистанційного надання банківських послуг клієнтам</i>	6	1	2	–	3
<i>Тема 10. Функціональна структура автоматизованої банківської системи</i>	5	1	2	–	2
<i>Тема 11. Автоматизація внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій</i>	6	1	2	–	3
<i>Тема 12. Система міжбанківських електронних платежів НБУ</i>	8	1	2	–	5
<i>Тема 13. Автоматизація масових платежів. Електронні гроші</i>	13	1	2	–	10
Разом за модулем 3	43	6	12	–	25
<i>Підготовка до екзамену</i>	10	–	–	–	10
<i>Передекзаменаційні консультації</i>	2	–	–	2	–
<i>Екзамен</i>	4	–	–	4	–
Усього годин за дисципліною	180	28	56	6	90

Таблиця 4.2

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	Лекції	Лабораторні заняття	Проведення підсумкового контролю	Самостійна робота (підготовка до занять)
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Особливості побудови корпоративних інформаційних систем для управління бізнесом підприємства					
<i>Тема 1. Сучасні підходи до побудови АІС для управління бізнесом</i>	19	2	2	–	30

Продовження табл. 4.2

1	2	3	4	5	6
<i>Тема 2. Організація корпоративної інформаційної системи для управління бізнесом підприємства</i>	19	2	2	–	30
Разом за модулем 1	38	4	4	–	60
Змістовий модуль 2					
Використання АІС в управлінні бізнес-процесами підприємства					
<i>Тема 3. Організація маркетингової інформаційної системи на підприємстві</i>	24	2	2	–	45
<i>Тема 4. Організація систем управління взаєминами із клієнтами на підприємстві</i>	14	2	2	–	15
<i>Тема 5. Автоматизовані системи управління персоналом</i>	14	2	2	–	15
<i>Тема 6. Інформаційні системи в логістиці</i>	13	2	1	–	15
<i>Тема 7. Організація ІС бухгалтерського обліку</i>	13	2	1	–	15
Разом за модулем 2	78	10	8	–	105
Змістовий модуль 3					
Організація автоматизованих банківських систем					
<i>Тема 8. Основні напрями автоматизації управління банківською діяльністю в Україні</i>	5	1	2	–	14
<i>Тема 9. Системи дистанційного надання банківських послуг клієнтам</i>	6	1	2	–	14
<i>Тема 10. Функціональна структура автоматизованої банківської системи</i>	8	1	2	–	14
<i>Тема 11. Автоматизація внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій</i>	8	1	2	–	14
<i>Тема 12. Система міжбанківських електронних платежів НБУ</i>	8	1	2	–	15

1	2	3	4	5	6
<i>Тема 13. Автоматизація масових платежів. Електронні гроші</i>	13	1	2	–	30
Разом за модулем 3	48	6	12	–	101
<i>Підготовка до екзамену</i>	10	–	–	–	10
<i>Передекзаменаційні консультації</i>	2	–	–	2	–
<i>Екзамен</i>	4	–	–	2	–
Усього годин за дисципліною	324	20	24	4	276

5. Теми лабораторних занять

Лабораторне заняття – це організаційна форма навчального заняття, на якому студенти під керівництвом викладача формують уміння й навички з практичного застосування основних теоретичних положень навчальної дисципліни шляхом виконання завдань для лабораторних робіт.

Лабораторні заняття проводяться в комп'ютерних аудиторіях з академічною групою, яка ділиться на дві підгрупи.

На кожному лабораторному занятті викладач оцінює підготовку студентів до заняття, вміння розробляти та застосовувати інформаційні технології для управління бізнесом. Підсумкові оцінки за кожне лабораторне заняття вносяться в електронний журнал. Отримані студентом оцінки за окремі лабораторні заняття враховуються у ході виставлення поточної модульної (практичний модульний контроль) оцінки з даної навчальної дисципліни.

Метою лабораторних робіт є формування у студентів практичних навичок у галузі побудови та функціонування інформаційних систем і можливостей їх використання під час управління підприємствами (на прикладі програмного комплексу "1С: Підприємство").

Завдання лабораторного практикуму полягають у формуванні у студентів компетентностей щодо оброблення інформації за допомогою програмного комплексу "1С: Підприємство", зокрема:

здатність до кадрового планування та ведення регламентованого та управлінського обліку персоналу;

здатність до планування та управління виробництвом;
 здатність налаштовувати процес бюджетування компанії та визначати його фінансову структуру, формувати бюджетні операції;
 здатність контролювати стан облікових реєстрів у системі "1С: Підприємство" та формувати звітність.

Лабораторні роботи виконуються в середовищі програмного комплексу "1С: Підприємство 8.2. Управління виробничим підприємством для України".

Перелік тем лабораторних занять наведено в табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Перелік тем лабораторних занять

Назва змістового модуля	Теми лабораторних занять	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1 Особливості побудови корпоративних ІС для управління бізнесом підприємства	ЛР № 1. Компонентна структура програмного комплексу "1С: Підприємство 8.2" та її функціональні можливості. Реєстрація підприємства. Налаштування основних параметрів системи	4	Основна: [4]
	ЛР № 2. Створення штатного розкладу. Регламентований та управлінський облік кадрів	8	
	ЛР № 3. Підбір персоналу в "1С: Підприємство 8.2"	4	
Змістовий модуль 2 Використання АІС в управлінні бізнес-процесами підприємства	ЛР № 4. Кадрове планування в "1С: Підприємство 8.2"	4	Основна: [4]
	Лабораторна робота № 5. Набір персоналу в "1С: Підприємство 8.2"	4	
	ЛР № 6. Планування зайнятості персоналу в "1С: Підприємство 8.2"	4	
	ЛР № 7. Планування та відстеження проходження навчання персоналу в "1С: Підприємство 8.2"	4	
	ЛР № 8. Заповнення нормативно-довідкової інформації з номенклатурних груп, номенклатурних позицій, встановлення цін номенклатури в системі "1С: Підприємство 8.2"	4	

1	2	3	4
	ЛР № 9. Формування специфікацій на продукцію. Формування інформації про технологічні операції виготовлення готової продукції та графіків завантаження робочих центрів	4	
	ЛР № 10. Виробниче планування та сезонне планування закупівель за допомогою "1С: Підприємство 8.2"	6	
Змістовий модуль 3 Організація автоматизованих банківських систем	ЛР № 11. Управління виробництвом готової продукції. Відображення випуску готової продукції	2	Основна: [4]
	ЛР № 12. Проведення бюджетування в системі "1С: Підприємство 8.2"	8	
Усього годин		56	

Приклад типового завдання на лабораторну роботу
(на прикладі лабораторної роботи 10)

Завдання 1.

Сформувати планові значення завантаження ресурсів і потреби в матеріалах/напівфабрикатах на виготовлення виробів ("Бра" – 10 шт., "Светильник" – 10 шт., "Торшер" – 10 шт.). Урахувати, що виробництво даних виробів розглядається за "Індивідуальними випусками", момент визначення запасів – 02.07 попереднього року, матеріали повинні надійти не пізніше 17.07 попереднього року.

Завдання 2.

Сформувати і проаналізувати діаграму завантаження робочих центрів і звіт "План-фактний аналіз посменного планирования".

Завдання 3.

Сформувати поквартальний план покупок. У плані повинні міститися матеріали, необхідні для виробництва продукції за складом раніше введеного плану виробництва. Додаткові умови такі:

- 1) поправки на існуючі запаси робити не потрібно;
- 2) необхідно врахувати сезонність продажів і виробництва продукції "Торшер", "Бра" і "Светильник" (табл. 1 – табл. 3).

Таблиця 1

Річна сезонність для виробу "Светильник"

№ місяця	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Кількість, шт.	300	420	480	480	480	540	600	660	540	540	540	420

Таблиця 2

Річна сезонність для виробу "Бра"

№ кварта- лу	1	2	3	4
Кількість, шт.	100	150	200	50

Таблиця 3

Річна сезонність для виробу "Торшер"

№ місяця	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Кількість, шт.	300	350	400	450	260	245	500	140	500	355	500	500

6. Самостійна робота студентів**6.1. Основні форми самостійної роботи студентів**

Самостійна робота є основною формою оволодіння студентом навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час за розкладом.

Основні форми самостійної роботи, які пропонуються студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.
4. Підготовка до лабораторних занять.
5. Контрольна перевірка кожним студентом знань за питаннями для самодіагностики.

6. Підготовка до проміжного та підсумкового модульного контролю.
7. Систематика вивченого матеріалу перед іспитом.
8. Виконання індивідуального завдання.
9. Оформлення звітів з лабораторних робіт.
10. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Особливості побудови корпоративних інформаційних систем для управління бізнесом підприємства				
<i>Тема 1.</i> Сучасні підходи до побудови АІС для управління бізнесом	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Ознайомлення з інтерфейсом та функціональністю ПП "1С: Підприємство 8.УПП" та визначення завдання на лабораторний практикум. Виконання завдання щодо регламентованого та управлінського обліку кадрів	10	Поточна контрольна робота за матеріалами лекцій	Основна: [2; 3; 5]. Додаткова: [6; 8; 9; 11; 14; 15; 18; 21]
<i>Тема 2.</i> Організація корпоративної інформаційної системи для управління бізнесом підприємства	Виконання кейсу за темою "Організація КІС для управління бізнесом підприємства". Виконання завдання щодо автоматизації підбору персоналу. Підготовка до практичної контрольної роботи із захисту лабораторних робіт	10	Практична контрольна робота із захисту лабораторних робіт. Перевірка кейсу	Основна: [2; 3; 5]. Додаткова: [6; 8; 9; 11; 14; 15; 18; 21]
Усього за змістовим модулем 1		20		

1	2	3	4	5
Змістовий модуль 2				
Використання АІС в управлінні бізнес-процесами підприємства				
<i>Тема 3. Організація маркетингової інформаційної системи на підприємстві</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання завдання щодо кадрового планування. Підготовка до практичної контрольної роботи із захисту лабораторних робіт. Виконання кейсу за темою "Організація маркетингової ІС на підприємстві". Виконання завдань щодо автоматизації набору персоналу. Виконання завдання щодо планування зайнятості персоналу	15	Практична контрольна робота із захисту лабораторних робіт. Перевірка кейсу	Основна: [5]. Додаткова: [13; 16; 20]
<i>Тема 4. Організація систем управління взаєминами із клієнтами на підприємстві</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання завдання щодо автоматизації навчання персоналу. Виконання позааудиторної компетентно-орієнтованої контрольної роботи за формою "Робочий зошит"	5	Перевірка робочого зошита	Основна: [5]. Додаткова: [13; 16; 20]
<i>Тема 5. Автоматизовані системи управління персоналом</i>	Підготовка до практичної контрольної роботи із захисту лабораторних робіт	5	Практична контрольна робота із захисту лабораторних робіт	Основна: [5]. Додаткова: [12; 17]

1	2	3	4	5
<i>Тема 6.</i> Інформаційні системи в логістиці	Виконання кейсу за темою "Інформаційні системи в логістиці". Виконання завдань із формування специфікацій на продукцію та технологічних карт	5	Перевірка кейсу	Основна: [5]. Додаткова: [18]
<i>Тема 7.</i> Організація ІС бухгалтерського обліку	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання завдань з виробничого планування та сезонного планування закупівель	5	Презентація результатів	Основна: [5]. Додаткова: [19]
Усього за змістовим модулем 2		35		
Змістовий модуль 3. Організація автоматизованих банківських систем				
<i>Тема 8.</i> Основні напрями автоматизації управління банківською діяльністю в Україні	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	2	Презентація результатів	Основна: [1; 5]. Додаткова: [7; 10]
<i>Тема 9.</i> Системи дистанційного надання банківських послуг клієнтам	Виконання завдань з виробничого планування та сезонного планування закупівель	3	Презентація результатів	Основна: [1; 5]. Додаткова: [7; 10]
<i>Тема 10.</i> Функціональна структура автоматизованої банківської системи	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	2	Презентація результатів	Основна: [1; 5]. Додаткова: [7; 10]
<i>Тема 11.</i> Автоматизація внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій	Підготовка до контрольної роботи із захисту лабораторних робіт	3	Практична контрольна робота із захисту лабораторних робіт	Основна: [1; 5]. Додаткова: [7; 10]

1	2	3	4	5
Тема 12. Система міжбанківських електронних платежів НБУ	Підготовка до експрес-опитування. Виконання завдань з автоматизації процесів бюджетування в системі "1С: Підприємство 8.2"	5	Експрес-опитування за матеріалами лекцій	Основна: [1; 5]. Додаткова: [7; 10]
Тема 13. Автоматизація масових платежів. Електронні гроші	Виконання завдань з автоматизації процесів бюджетування в системі "1С: Підприємство 8.2". Підготовка до практичної контрольної роботи із захисту лабораторних робіт	10	Практична контрольна робота із захисту лабораторних робіт	Основна: [1; 5]. Додаткова: [7; 10]
Усього за змістовим модулем 3		25		
<i>Підготовка до екзамену</i>		10		
Усього за дисципліною		180		

6.2. Запитання для самостійного опрацювання

Змістовий модуль 1. Особливості побудови корпоративних інформаційних систем для управління бізнесом підприємства

Тема 1. Сучасні підходи до побудови АІС для управління бізнесом

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Проаналізуйте, чому управління бізнесом у сучасних умовах ґрунтується на інформації та знаннях. Зіставити поняття "інформація" і "знання".
2. Яка інформація належить до ділової?
3. Назвіть споживачів ділової інформації.
4. Проаналізуйте, як змінилася концепція використання ІС у процесі їх розвитку.

5. Проаналізуйте, як змінювалися види ІС і мета їх використання.
6. Проаналізуйте етапи процесу перетворення ІС в стратегічний ресурс для бізнесу й управління ним.
7. Сформулюйте поняття процесу інформатизації бізнесу.
8. Які цілі бізнесу досягаються завдяки інформатизації бізнесу?
9. Для чого потрібні ІТ та ІС бізнесу?
10. Дайте відповідь на запитання: яка інформація? кому потрібна? в якому обсязі? на різних рівнях управління підприємством.
11. Які джерела виступають в якості постачальників інформації для вироблення і прийняття рішень щодо управління бізнесом?
12. Проаналізуйте стадії процесу вироблення і прийняття управлінських рішень, їх характер і направленість. Що є ключовим моментом управління бізнесом?
13. Пояснити, чому мета ІС повинна відповідати меті бізнесу?
14. Чому ІТ і ІС стають інтегруючою складовою бізнесу?
15. Сформулюйте розгорнуту відповідь на питання: "Яка ІС потрібна сучасному бізнесу?"
16. Чому керівники бізнесу повинні ставитися до впровадження ІС як до бізнес-проекту, а не ІТ-проекту?
17. Поясніть, як розвинута сучасна ІС сприяє формуванню нового стилю управління на підприємстві. В чому проявляється новизна стилю управління?
18. Чому процес автоматизації управління бізнесом не закінчується ніколи?
19. Розкрийте аспекти функціонування і використання ІС: організація, управління, технології.
20. Розкрийте поняття бізнес-проблем, на рішення яких направлена впроваджувана ІС. Наведіть приклади бізнес-проблем і види ІС, направлених на їх вирішення.
21. Охарактеризуйте організаційну складову ІС і ті зміни в ній, до яких призводить впровадження ІС.
22. Охарактеризуйте управлінську складову ІС. Які ІТ-інструменти надає ІС в розпорядження менеджерів?
23. Охарактеризуйте технологічну складову ІС. Який механізм реалізації нових технологій прийняття бізнес-рішень?
24. Охарактеризуйте практичні позитивні аспекти безпаперової технології процесу управління бізнесом.

25. З чим пов'язаний феномен Web-технологій? Які аспекти функціонування ІС на підприємстві вдосконалюються за допомогою Web-технологій?

26. Яка роль корпоративного Web-сайту в розвитку бізнесу? Які існують види сайтів?

27. Охарактеризуйте вимогу щодо ІС "Розвинута (широка) функціональність". Які шляхи реалізації вимоги?

28. Чому повнофункціональна ІС є мультипредметна?

29. Які інформаційні потреби різних категорій користувачів повинна задовольняти повнофункціональна ІС?

30. Розкрийте сутність принципу модульності побудови ІС. Які переваги ІС досягаються завдяки її модульній побудові?

31. Охарактеризуйте вимоги інтегрованості щодо побудови ІС.

32. Розкрийте поняття єдиного інформаційного простору підприємства, що реалізується в ІС.

33. Охарактеризуйте вимогу масштабованості щодо ІС.

34. Охарактеризуйте вимогу ефективності щодо ІС.

35. Охарактеризуйте вимогу відкритості щодо ІС.

Література: основна: [1; 5]; додаткова: [6; 8; 9; 11; 14; 15; 18; 21].

Тема 2. Організація корпоративної інформаційної системи для управління бізнесом підприємства

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Поняття, мета, призначення КІС.

2. Охарактеризуйте компоненти КІС як самостійні ІС.

3. Охарактеризуйте єдиний інформаційний простір КІС.

4. Проаналізуйте зміни ідеології систем планування ресурсів у процесі їх еволюції.

5. Проаналізуйте результати в управлінні підприємством від впровадження систем планування ресурсів у процесі їх еволюції.

6. Охарактеризуйте сутність процесу еволюції систем планування ресурсів.

7. Охарактеризуйте MRP-систему: головна задача, мета, функціональність.

8. Проаналізуйте процес планування потреб у матеріальних ресурсах відповідно до MRP-методології.

9. Проаналізуйте процес трансформації системи MRP у систему MRP II на основі ідеї відтворення замкнутого циклу в MRP-системі.

10. Охарактеризуйте систему MRP II: головна задача, мета, функціональність.

11. Проаналізуйте процес трансформації системи MRP II в систему ERP.

12. Охарактеризуйте систему ERP: головна задача, мета, функціональність.

13. Порівняйте характеристики систем MRP II та ERP: сфера застосування, охоплення автоматизацією процесів планування, затребуваність на ринку ПП, типи виробництв, підтримка прийняття управлінських рішень, ступінь охоплення автоматизацією функцій управління.

14. Охарактеризуйте систему CSRP: головна задача, мета, функціональність.

15. Охарактеризуйте систему ERP II та її складові бізнес-додатки.

16. Сформулюйте концепцію корпоративного інформаційного порталу.

17. Охарактеризуйте функціональність корпоративного інформаційного порталу.

18. Охарактеризуйте аспекти функціонування порталу як системи.

19. Проаналізуйте структуру типового корпоративного інформаційного порталу.

20. Охарактеризуйте призначення служб порталу.

21. Охарактеризуйте призначення адаптерів порталу.

22. Охарактеризуйте призначення портальних додатків.

23. Охарактеризуйте призначення інформаційних засобів порталу.

24. Охарактеризуйте призначення засобів інтеграції порталу.

25. Охарактеризуйте призначення засобів управління порталом.

26. Охарактеризуйте призначення засобів комунікації порталу.

27. Охарактеризуйте призначення засобів розвитку порталу.

Література: основна: [1; 5]; додаткова: [6; 8; 9; 11; 14; 15; 18; 21].

Змістовий модуль 2. Використання АІС в управлінні бізнес-процесами підприємства

Тема 3. Організація маркетингової інформаційної системи на підприємстві

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Охарактеризуйте інформаційні маркетингові процеси.
2. Назвіть об'єкти маркетингових досліджень, сформулюйте мету та призначення маркетингових досліджень.
3. Сформулюйте мету та призначення маркетингової інформаційної системи.
4. Охарактеризуйте склад модулів маркетингової ІС, їх функціональність.
5. Сформулюйте мету та призначення АРМ маркетолога.
6. Сформулюйте концепцію бази знань АРМ маркетолога, проаналізуйте, які вона дає переваги при виробленні маркетингових рішень.
7. Сформулюйте концепцію бази моделей АРМ маркетолога. Проаналізуйте роль кінцевого користувача в підтримці бази моделей.
8. Яку роль відіграє база моделей у розробці та прийнятті маркетингових рішень?
9. Проаналізуйте вимоги до задач, які вирішуються в маркетинговій інформаційній системі.
10. Сформулюйте концепцію маркетингу в середовищі Інтернет.
11. Охарактеризуйте категорії електронної комерції.
12. Проаналізуйте функціональність web-сайту підприємства як бізнес-інструмента.
13. Проаналізуйте переваги віртуального маркетингу при вирішенні проблем просування товарів, досягнення підприємством конкурентних переваг на ринку, у формуванні бази лояльних клієнтів.
14. Проаналізуйте роль інтрамережі у підвищенні ефективності маркетингової діяльності підприємства.
15. Проаналізуйте роль екстрамережі у підвищенні ефективності маркетингової діяльності підприємства.
16. Проаналізуйте функціональність електронного магазину.

17. Які види інтернет-магазинів можуть функціонувати в Інтернет? Охарактеризуйте їх функціональність. Як реалізується їх зв'язок з системою автоматизації бізнес-процесів підприємства?

Література: основна: [5]; додаткова: [13; 16; 20].

Тема 4. Організація систем управління взаєминами із клієнтами на підприємстві

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Дайте визначення поняття "лояльність клієнтів до підприємства".
2. У чому виявляється роль вимог клієнтів у розвитку бізнесу підприємства?
3. Розкрийте поняття і сутність CRM-концепції підприємства.
4. Розкрийте поняття і мету CRM-стратегії організації бізнесу.
5. Яку роль відіграють засоби комунікації з клієнтом у реалізації CRM-концепції підприємства?
6. Проаналізуйте результати для бізнесу від реалізації клієнт-орієнтованого підходу.
7. Охарактеризуйте основні принципи, які покладені в основу CRM-системи.
8. Розкрийте поняття "життєвий цикл клієнта на підприємстві". Охарактеризуйте основні етапи життєвого циклу клієнта та їх взаємозв'язки.
9. Охарактеризуйте етап життєвого циклу клієнта "Залучення": статус та стан споживача; часовий період, бізнес-процеси, мета, бізнес-проблеми етапу; організаційні заходи, роль та призначення ІТ у вирішенні проблем етапу.
10. Охарактеризуйте етап життєвого циклу клієнта "Задоволення": статус та стан споживача; часовий період, бізнес-процеси, мета, бізнес-проблеми етапу; організаційні заходи, роль та призначення ІТ у вирішенні проблем етапу.
11. Охарактеризуйте етап життєвого циклу клієнта "Утримання": статус та стан споживача; часовий період, бізнес-процеси, мета, бізнес-проблеми етапу; організаційні заходи, роль та призначення ІТ у вирішенні проблем етапу.
12. Охарактеризуйте основні принципи ІТ, які підтримують CRM-стратегію.

13. Охарактеризуйте операційні CRM-технології: їх головна задача; бізнес-процеси, що автоматизуються; ядро технологій; результат; ІТ-інструменти, які використовуються.

14. Охарактеризуйте аналітичні CRM-технології: їх головна задача; бізнес-процеси, що автоматизуються; ядро технологій; результат; ІТ-інструменти, які використовуються.

15. Охарактеризуйте колабораційні CRM-технології: їх головна задача; бізнес-процеси, що автоматизуються; ядро технологій; результат; ІТ-інструменти, які використовуються.

16. Охарактеризуйте мобільні CRM-технології: їх головна задача; бізнес-процеси, що автоматизуються; ядро технологій; результат; ІТ-інструменти, які використовуються.

17. Охарактеризуйте джерела накопичення інформації по історії взаємовідносин з клієнтом у CRM-системі. Яке призначення інформації по історії взаємовідносин?

18. Поняття, мета, призначення CRM-системи.

19. Охарактеризуйте бізнес-процеси *front*-офісу.

20. Охарактеризуйте функціональність CRM-системи.

21. Охарактеризуйте операційний CRM-модуль: мета, склад БД, функціональність, результат для бізнесу.

22. Охарактеризуйте аналітичний CRM-модуль: мета, склад БД, функціональність, результат для бізнесу.

23. Охарактеризуйте колабораційний CRM-модуль: мета, склад БД, функціональність, результат для бізнесу.

24. Охарактеризуйте мобільний CRM-модуль: мета, склад БД, функціональність, результат для бізнесу.

25. Порівняйте за функціональністю та технологіями Call-центр та Contact-центр.

26. Охарактеризуйте технологію заповнення інформацією БД "Контакты", БД "Клиенты".

27. Охарактеризуйте технологію сховища даних для накопичення інформації про клієнтів та її подальшої обробки.

Література: основна: [5]; додаткова: [13; 16; 20].

Тема 5. Автоматизовані системи управління персоналом

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Порівняльна характеристика сучасних АІС управління персоналом.
2. Проаналізуйте, яке місце займають модулі з управління персоналом в ERP-системах.
3. Можливості кадрового обліку в системах "1С: Підприємство 8.0. Зарплата та управління персоналом".
4. Принципи автоматизації процесів управління ефективністю персоналу.
5. Принципи та проблеми впровадження АІС управління персоналом.
6. Методика підбору персоналу з використанням сучасних інформаційних технологій.
7. Методика ділової оцінки персоналу з використанням сучасних інформаційних технологій.
8. Методика оцінки й атестації персоналу з використанням сучасних інформаційних технологій.
9. Методика обліку оплати праці персоналу з використанням сучасних інформаційних технологій.
10. Методика організації навчання та підвищення кваліфікації персоналу з використанням сучасних інформаційних технологій.
11. Методика управління кадровим резервом з використанням сучасних інформаційних технологій.
12. Методика планування роботи з персоналом з використанням сучасних інформаційних технологій.
13. Реалізація бізнес-процесів управління персоналом на базі інформаційних сервісів (концепція інформаційного самообслуговування). Проаналізуйте переваги та недоліки даної концепції.
14. Призначення та особливості функціонування центру взаємодії із співробітниками (*Employee communications*).

Література: основна: [5]; додаткова: [12; 17].

Тема 6. Інформаційні системи в логістиці

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Характеристика бізнес-процесів логістики, необхідність їх автоматизації.
2. Види логістики, їх призначення.
3. Призначення транспортної логістики. Програмні додатки для автоматизації функцій транспортної логістики.
4. Особливості процесу впровадження ІС логістики.
5. Мобільні додатки для автоматизації складської логістики. Функціональність та призначення.

Література: додаткова: [18].

Тема 7. Організація ІС бухгалтерського обліку

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Проблеми комплексної автоматизації управлінського та фінансового обліку на підприємстві.
2. Інформаційні взаємозв'язки АРМів у підсистемі бухгалтерського обліку.
3. Ринок програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку.

Література: основна: [1; 5]; додаткова: [19].

Змістовий модуль 3. Організація автоматизованих банківських систем

Тема 8. Основні напрями автоматизації управління банківською діяльністю в Україні

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Охарактеризуйте сучасний стан впровадження ІТ на рівні НБУ.
2. Охарактеризуйте рівень впровадження ІТ на рівні комерційних банків.

3. Які виділяють покоління АБС? Наведіть їх характеристики.
4. Розкрийте суть вимог до АБС.

Література: основна: [3]; додаткова: [7; 10].

Тема 9. Системи дистанційного надання банківських послуг клієнтам

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Яке призначення електронних телекомунікацій в АБС?
2. Дайте характеристику складу фінансових ресурсів Інтернет.
3. Охарактеризуйте етапи роботи банку в Інтернет.
4. Розкрийте поняття інтернет-банкінгу.
5. Дайте поняття дистанційного банківського обслуговування (ДБО).
6. Як змінюється технологія взаємодії з клієнтом в умовах ДБО?
7. Охарактеризуйте призначення системи "Клієнт-банк".
8. Які основні технологічні операції по роботі з електронними платіжними документами виконуються на АРМ-Клієнт?
9. Охарактеризуйте суть операції "Підпис документа" на АРМ-Клієнт.
10. Розкрийте суть статусу електронних платіжних документів при їх обробці в системі "Клієнт-банк". Як змінюється статус документа?
11. Які основні технологічні операції по роботі з електронними платіжними документами виконуються на АРМ-Банк?
12. Охарактеризуйте інформаційне забезпечення системи "Клієнт-банк".
13. Наведіть структуру файлу типу R у системі "Клієнт-банк".
14. Яке призначення файлів типів C, T, V, I в системі "Клієнт-банк"?
15. Надайте характеристику інформаційної моделі клієнтського робочого місця системи "Клієнт-банк".
16. Що становить система телебанкінгу?
17. Охарактеризуйте взаємодію основних елементів системи телефонного банкінгу.
18. Охарактеризуйте призначення спеціальних програм системи інтернет-банкінгу.
19. Охарактеризуйте призначення JAVA-аплету в системі інтернет-банкінгу.

20. Охарактеризуйте призначення інтерфейсу, який реалізовано на базі HTML у системі інтернет-банкінгу.

21. Охарактеризуйте функціональні можливості інформаційно-довідкового блоку телебанкінгу.

22. Охарактеризуйте функціональні можливості операційного блоку телебанкінгу.

23. Розкрийте мету впровадження телебанкінгу.

24. Які послуги для клієнтів реалізує система Інтернет-банкінгу?

25. Охарактеризуйте основні рішення з реалізації транзакцій між клієнтом і БД із застосуванням інтернет-технологій.

26. Наведіть склад модулів системи інтернет-банкінгу та охарактеризуйте їх призначення і функціональність.

27. Опишіть механізм здійснення платежів у системі "ПлатиМО!"

28. Що таке мобільні платежі? На які види вони поділяються?

Література: основна: [3]; додаткова: [7; 10].

Тема 10. Функціональна структура автоматизованої банківської системи

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Охарактеризуйте бізнес-процес як об'єкт автоматизації в АБС.

2. Охарактеризуйте основні бізнес-процеси банківської діяльності.

3. Охарактеризуйте забезпечуючі бізнес-процеси банківської діяльності.

4. Охарактеризуйте бізнес-процеси управління банківською діяльністю.

5. Наведіть етапи основного бізнес-процесу надання банківської послуги.

6. Яка мета фронт-офісного блоку організаційної структури банку?

7. Яка мета бек-офісного блоку організаційної структури банку?

8. Яка мета *middle*-офісного блоку організаційної структури банку?

9. Охарактеризуйте напрями удосконалення АБС.

10. Дайте визначення АБС.

11. Дайте визначення функціональної підсистеми.

12. Наведіть характеристики функціональних підсистем АБС.

Література: основна: [3]; додаткова: [7; 10].

Тема 11. Автоматизація внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Перелічіть функції АРМ операціоніста в підсистемі ОДБ.
2. Перелічіть функції АРМ технолога при відкритті ОДБ.
3. Перелічіть функції АРМ технолога при закритті ОДБ.
4. Перелічіть функції АРМ технолога протягом ОДБ.
5. Наведіть структуру коду особового рахунку клієнта банку.
6. Наведіть структуру коду балансового рахунку в банківській системі України.
7. Охарактеризуйте технологію роботи з касовими документами на АРМ відповідального виконавця.
8. Які форми звітності за касовими операціями складаються на АРМ касира?
9. Охарактеризуйте основні етапи кредитного процесу.
10. Охарактеризуйте комплексний підхід до вироблення й ухвалення рішення про діяльність видачі кредиту позичальникові.
11. Наведіть характеристику комплексу задач модуля "Управління процесом кредитування позичальників – юридичних осіб".
12. Які існують етапи залучення коштів на депозитні рахунки банку?
13. Охарактеризуйте вагу та місце підсистеми "Управління депозитними операціями банку".
14. Перелічіть основні задачі підсистеми "Управління депозитними операціями банку". Які бізнес-процеси при цьому автоматизуються?
15. Охарактеризуйте документацію, яка формується в підсистемі "Управління депозитними операціями банку".

Література: основна: [3]; додаткова: [7; 10].

Тема 12. Система міжбанківських електронних платежів НБУ

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Яке призначення електронної пошти НБУ?
2. Надайте характеристику структури ЕП НБУ.
3. Опишіть взаємодію між вузлами й користувачами ЕП НБУ.

4. Які способи забезпечення контролю доставки повідомлень в електронній пошті НБУ?
  5. Наведіть принципи функціонування СЕП.
  6. Яке призначення СЕП?
  7. Дайте визначення кореспондентського рахунку банку і технічного кореспондентського рахунку в СЕП.
  8. Наведіть склад учасників СЕП.
  9. Наведіть схему обміну інформацією в СЕП.
  10. Які реквізити містить електронний розрахунковий документ у СЕП?
  11. Для чого призначений файловий режим технології СЕП?
  12. Для чого призначений режим реального часу технології СЕП?
  13. Охарактеризуйте циклічний режим обробки файлів у ЦОСЕП.
  14. Наведіть схему обміну файлами у файловому режимі СЕП.
  15. Охарактеризуйте склад і призначення файлів платежів СЕП.
  16. Охарактеризуйте склад і призначення технологічних файлів СЕП.
  17. Дайте визначення банківського дня у СЕП.
  18. Охарактеризуйте склад і призначення розділів головного меню АРМ-СЕП.
  19. Розкрийте функціональність пунктів розділу "Службові" головного меню АРМ-СЕП.
  20. Охарактеризуйте функціональність файлового режиму основного циклу роботи АРМ-СЕП.
- Література:** основна: [3]; додаткова: [7; 10].

Тема 13. Автоматизація масових платежів. Електронні гроші

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Дайте визначення карткового бізнесу.
2. Яке призначення пластикової картки?
3. Яке призначення PIN-коду?
4. Які існують способи перевірки PIN-коду?
5. Які переваги отримують банки – емітенти платіжних карток?
6. Які існують види банківських послуг на основі пластикових карток?

7. Наведіть класифікацію пластикових карток за різними ознаками.
8. Призначення кредитної картки.
9. Які переваги кредитних карток перед класичними кредитами?
10. Охарактеризуйте дебетові картки.
11. Охарактеризуйте проект "Електронний студентський квиток".
12. Призначення основних складових частин системи "Соціально-транспортна картка киянина".
13. Виконання яких функцій забезпечують багатофункціональні пластикові картки?
14. Призначення і технологія використання корпоративних платіжних карток.
15. Основні етапи організації банком зарплатного проекту для юридичних осіб.
16. Поняття і призначення еквайрингу.
17. Охарактеризуйте технічні елементи пластикової картки, які використовуються для інформаційних цілей.
18. Охарактеризуйте фази життя пластикової картки.
19. Призначення операцій процесингу в платіжній системі. Функції процесингового центру.
20. Охарактеризуйте платіжну систему *Visa International*. Які типи карток випускаються в системі?
21. Охарактеризуйте платіжну систему *Master Card International*. Які типи карток випускаються в системі?
22. Охарактеризуйте платіжну систему *American Express*.
23. Мета створення та призначення НСМЕП.
24. Складові частини НСМЕП та їхні функції.
25. Охарактеризуйте платіжну картку НСМЕП.
26. Охарактеризуйте електронні платіжні інструменти платіжної картки.
27. Охарактеризуйте технології роботи комерційного банку в НСМЕП.
28. Склад АКС "Аргус".
29. Функціональні можливості АКС "Аргус".
30. Які операції банківського процесингу виконуються у картковій системі *ScroogeCards*?
31. Охарактеризуйте платіжну систему УкрКарт.
32. Поняття електронних грошей.
33. Поясніть схему платежу за допомогою цифрових грошей.

34. Охарактеризуйте системи електронних розрахунків в Internet.

Література: основна: [3]; додаткова: [7; 10].

7. Контрольні запитання для самодіагностики

1. Які зміни в управлінні бізнесом несуть інформаційно-комунікаційні технології?

2. Поясніть призначення корпоративного інформаційного порталу як базового інструмента інтеграції бізнес-додатків, різних програмних продуктів.

3. Проаналізуйте еволюцію застосування ІС/ІТ у бізнесі. Які тенденції намітилися в цей час?

4. Що означає поняття "єдиний інформаційний простір"?

5. Яка роль приділяється Інтернет-технологіям у реалізації нових ефективних моделей бізнесу й моделей бізнес-спілкування?

6. Які зміни в управлінні бізнесом несуть інформаційно-комунікаційні технології?

7. Проаналізуйте і порівняйте ідеології систем MRP, MRP II, ERP, ERP II, CSRP.

8. Наведіть поняття інформатизації бізнесу.

9. Сформулюйте концепцію корпоративного інформаційного порталу.

10. Охарактеризуйте організаційну, управлінську та технологічну складові ІС для бізнесу.

11. Сформулюйте концепцію ERP-системи.

12. Наведіть поняття КІС підприємства.

13. Сформулюйте мету й призначення КІС підприємства. Охарактеризуйте складові компоненти КІС.

14. Охарактеризуйте систему класу ERP II.

15. Проаналізуйте переваги віртуального маркетингу.

16. Проаналізуйте функціональність web-сайту підприємства як бізнес-інструмента.

17. Які види інтернет-магазинів можуть функціонувати в Інтернет?

18. Охарактеризуйте призначення CRM-технологій.

19. Розкрийте поняття життєвого циклу клієнта, його основні етапи і взаємозв'язок етапів.

20. Поясніть різницю між користувальницьким, стратегічним і операційним рівнями HRM-систем.

21. Проаналізуйте еволюцію HRM-систем. Які тенденції намітилися в цей час?

22. Яка роль приділяється Інтернет-технологіям у реалізації нових ефективних моделей бізнесу й моделей бізнес-спілкування (на прикладі концепції інформаційного самообслуговування співробітників і управлінців)?

23. Які бізнес-цілі досягаються при впровадженні систем управління персоналом?

24. Проаналізуйте функціонал системи БОСС-Кадровик. До якого класу HRM-систем його можна віднести (класифікація HRM-систем за рівнями автоматизації)?

25. Які цілі автоматизації управлінського й фінансового обліку в підсистемі бухобліку і як вони досягаються?

26. У чому полягає функція зворотного зв'язку підсистеми бухобліку в системі управління? Як вона реалізується в АІС?

27. Наведіть поняття й принципи діалогової автоматизованої форми бухгалтерського обліку.

28. Наведіть склад АРМів підсистеми бухобліку.

29. Проаналізуйте склад операцій, що виконуються на АРМах рівнів низового, загальногосподарського й зведеного обліку. Як здійснюється інформаційний обмін між АРМами різних рівнів?

30. Назвіть структуру кодів рахунків першого й другого порядку в довіднику плану рахунків.

31. Назвіть склад модулів маркетингової ІС та їхні характеристики.

32. Сформулюйте мету й призначення маркетингової інформаційної системи.

33. Охарактеризуйте компоненти АРМ маркетинголога.

34. Проаналізуйте призначення й ресурси Web-Сайтів: інформаційного, презентаційного, комерційного.

35. Проаналізуйте вимоги до задач маркетингової ІС.

36. Сформулюйте концепцію маркетингу в Internet.

37. Охарактеризуйте категорії електронної комерції.

38. Проаналізуйте технологію інтернет-комерції за участю віртуального банку.

39. Проаналізуйте, які переваги дає електронна комерція для розробки нових стратегій просування товару, для досягнення фірмою конкурентних переваг на ринку.
40. У чому призначення інтрамережі? Хто є її користувачами?
41. У чому призначення екстрамережі? Хто є її користувачами?
42. Поясніть сутність CRM-стратегії.
43. Охарактеризуйте бізнес-процеси front-office.
44. Сформулюйте мету CRM-системи і її призначення.
45. Проаналізуйте етапи життєвого циклу клієнта. Як здійснюється їхня автоматизація в CRM-системі?
46. Охарактеризуйте CRM-технології: операційні, аналітичні, колабораційні, мобільні.
47. Проаналізуйте функціональність CRM-системи.
48. Наведіть поняття та цілі створення АБС. Охарактеризуйте предметну область АБС.
49. Які виділяють покоління АБС? Назвіть їх характеристики.
50. Розкрийте суть вимог до АБС.
51. Що таке інформаційний зв'язок модулів АБС?
52. Що таке функціональний зв'язок модулів АБС?
53. Яке призначення електронних телекомунікацій в АБС?
54. Дайте характеристику складу фінансових ресурсів Інтернет.
55. Розкрийте поняття Інтернет-банкінгу.
56. Охарактеризуйте етапи роботи банку в Інтернет.
57. Охарактеризуйте функціональну частину АБС та її структуру.
58. Наведіть перелік автоматизованих функцій у підсистемі ОДБ.
59. Наведіть перелік автоматизованих функцій підсистеми управління кредитними ресурсами.
60. Наведіть перелік автоматизованих функцій підсистеми управління валютними операціями.
61. Наведіть перелік автоматизованих функцій підсистеми управління депозитами.
62. Наведіть перелік автоматизованих функцій підсистеми управління цінними паперами.
63. Наведіть перелік автоматизованих функцій підсистеми управління касою.
64. Наведіть перелік автоматизованих функцій підсистеми внутрішньобанківського обліку.

65. Наведіть перелік автоматизованих функцій підсистеми звітності банку.
66. Наведіть перелік автоматизованих функцій підсистеми аналізу діяльності банку.
67. Наведіть перелік автоматизованих функцій підсистеми управління розрахунками з використанням пластикових карток.
68. Перелічіть функції АРМ операціоніста в підсистемі ОДБ.
69. Перелічіть функції АРМ технолога при відкритті ОДБ.
70. Перелічіть функції АРМ технолога при закритті ОДБ.
71. Перелічіть функції АРМ технолога протягом ОДБ.
72. Наведіть структуру коду особового рахунку клієнта банку.
73. Наведіть структуру коду балансового рахунка в банківській системі України.
74. Охарактеризуйте призначення системи "Клієнт-банк".
75. Які основні технологічні операції по роботі з електронними платіжними документами в АРМ-Клієнт?
76. Охарактеризуйте суть операції "Підпис документа" в АРМ-Клієнт?
77. Розкрийте суть статусу електронних платіжних документів при їх обробці в системі "Клієнт-банк". Як змінюється статус документа?
78. Які основні технологічні операції по роботі з електронними платіжними документами в АРМ-Банк?
79. Охарактеризуйте інформаційне забезпечення системи "Клієнт-банк".
80. Наведіть структуру файлу типу R у системі "Клієнт-банк".
81. Яке призначення файлів типів C, T, V, I в системі "Клієнт-банк"?
82. Наведіть принципи функціонування СЕП.
83. Яке призначення СЕП?
84. Яке призначення електронної пошти НБУ?
85. Які способи забезпечення контролю доставки повідомлень в електронній пошті НБУ?
86. Яке призначення платіжного АРМ-СЕП у СЕП?
87. Яке призначення інформаційного АРМ НБУ в СЕП?
88. Як проходять платежі по СЕП?
89. Який регламент роботи банку в СЕП?
90. Яке призначення файлів типу A і B у СЕП?
91. Яке призначення файлів типу S і T у СЕП?

92. Охарактеризуйте процес обміну файлами між банком і СЕП на етапах: "Початок операційного дня", "Приймання/передавання повідомлень протягом дня", "Кінець операційного дня".

93. Які чинники визначають застосування моделі обслуговування та взаємодії комерційного банку із СЕП?

94. Наведіть основні характеристики та особливості моделей обслуговування та взаємодії комерційного банку із СЕП.

95. Дайте визначення поняття "Електронний цифровий підпис".

96. Яке призначення алгоритму підпису в технології ЕЦП?

97. Яке призначення алгоритму перевірки в технології ЕЦП?

98. Наведіть складові технології авторизації платежу в системі масових електронних платежів.

99. Які існують види банківських послуг на основі пластикових карток?

100. Яке призначення PIN-коду?

101. Які існують способи перевірки PIN-коду?

102. Перелічіть суб'єктів платіжної системи на основі пластикових карток.

103. Які фізичні елементи застосовуються в платіжній системі на основі пластикових карток?

104. Яке призначення смарт-карток?

105. Наведіть технічні характеристики смарт-карток.

106. Яка послідовність операцій, що виконуються суб'єктами платіжної системи при використанні кредитних карток у процесі надання товарів і послуг та проведення розрахунків?

107. Які функції банку-емітента в платіжній системі на основі пластикових карток?

108. Які функції банку-еквайєра в платіжній системі на основі пластикових карток?

109. Які функції процесингового центру в платіжній системі на основі пластикових карток?

110. Які функції розрахункового банку в платіжній системі на основі пластикових карток?

111. Дайте визначення поняття транзакції в платіжній системі на основі пластикових карток.

8. Варіанти контрольних завдань для студентів заочного відділення

Контрольні завдання розроблені відповідно до програми дисципліни й охоплюють основні теми дисципліни, пов'язані з використанням, функціонуванням і розвитком автоматизованих систем з управління бізнесом промислових підприємств і банківських установ.

Виконання контрольної роботи переслідує такі цілі:

розширення і поглиблення теоретичних знань студентів з питань організації автоматизованих інформаційних систем для управління бізнесом;

набуття практичних вмінь та навичок з розроблення елементів АІС для конкретного об'єкта управління – місця роботи студента-заочника.

Контрольні завдання виконуються за варіантами. У кожен варіант входять два теоретичних питання і задача.

Номери варіантів контрольної роботи визначаються останньою цифрою номера залікової книжки: якщо номер залікової книжки закінчується на нуль, то нульовий варіант, якщо на одиницю – то варіант 1, на 2 – варіант 2 і т. д.

Перед викладанням матеріалу з теоретичних питань необхідно їх вивчити за рекомендованою літературою.

Після цього дати відповіді відповідно до наведеного завдання. Завдання носять евристичний характер. При цьому не слід повністю переписувати текст з літератури, а необхідно проаналізувати проблему і відповісти на поставлені запитання. Цінним є приведення прикладів з практики роботи конкретної АІС.

Задачу виконати за темою комплексного курсового проекту, який при розробці вимагає знань ряду навчальних дисциплін.

Зміст задачі для всіх однаковий. Зміст задачі наведено нижче:

Опишіть ІС (модуль), що розробляється, <Назва комплексу задач> в такому порядку:

1. Наведіть схему взаємозв'язку складових елементів ІС (модуля), що розробляється.

2. Детально опишіть бізнес-проблему, на вирішення якої спрямована ІС, що розробляється.

3. Назвіть бізнес-процеси, які будуть автоматизовані: до якого рівня управління (*front-офіс*, *back-офіс*, *middle-офіс*) вони належать. Розробіть контекстну діаграму бізнес-процесу, який автоматизується.

4. Розкрийте організаційний аспект функціонування ІС, що розробляється: кінцевий користувач (користувачі); зміни, які вносяться ІС: в організацію їх роботи, процеси взаємодії, права, повноваження, обов'язки, організаційну структуру.

5. Опишіть управлінський аспект ІС, що розробляється: яка функція управління автоматизується; які управлінські рішення виробляються на основі інформації, що формується ІС, їх спрямованість, характер; які ІТ-інструменти надає ІС в розпорядження користувачів; які нові бізнес-функції вони виконують.

6. Охарактеризуйте технологічний аспект ІС, що розробляється: які види ІТ вибрані? чому? які вони несуть переваги для бізнесу й управління ним? які нові комп'ютерні бізнес-процеси реалізуються.

7. Наведіть перелік вихідних документів (звітів), які формуватимуться засобами ІС, що розробляється, та заповнені форми вихідних документів, сформованих у процесі вирішення задачі.

Варіанти контрольних завдань

Варіант 0

1. Опишіть модуль CRM-системи підприємства, який охоплює автоматизацією етап життєвого циклу клієнта "Утримання клієнта", як зв'язуючу ланку між бізнес-проблемами етапу і бізнес-рішеннями, що спрямовані на вирішення бізнес-проблем: часовий період, бізнес-процеси, мета, проблеми етапу, організаційні заходи, роль і призначення інформаційних технологій.

2. Розробіть склад і зміст модулів для автоматизації процесів ринкових маркетингових досліджень.

3. Задача.

Варіант 1

1. Розробіть загальну схему процесу планування потреби в матеріалах відповідно до MRP-методології. Спроектуйте функціональність системи MRP.

2. Порівняйте системи "Клієнт-банк" і "Інтернет-банкінг" за наступними характеристиками: функціональність системи, програмна реалізація, технічна реалізація, режим управління клієнтом поточним рахунком у банку. Зробіть висновки.

3. Задача.

Варіант 2

1. Розробіть у вигляді схеми процеси еволюції систем планування ресурсів. Проаналізуйте процеси еволюції та зміну ідеології побудови систем.

2. Проаналізуйте і порівняйте існуючі IT-рішення по реалізації транзакцій між клієнтською частиною і базою даних (БД) автоматизованої банківської системи (АБС) з використанням Інтернет-технологій.

3. Задача.

Варіант 3

1. Сформулюйте концепцію ERP-системи. Порівняйте системи класів MRP II і ERP за характеристиками: область застосування, автоматизація процесів планування, типи виробництв, ступінь обхвату автоматизацією функцій управління.

2. Розробіть концепцію використання web-серверу як ефективного інструменту маркетингової діяльності підприємства: мета, функціональні можливості, види маркетингової діяльності за ступенем участі в середовищі Інтернет, результат для бізнесу.

3. Задача.

Варіант 4

1. Розробіть функціональність корпоративного інформаційного порталу. Доведіть, що портал є могутнім інструментом управління бізнесом підприємства.

2. Опишіть модуль CRM-системи підприємства, який охоплює автоматизацією етап життєвого циклу клієнта "Залучення клієнта" як зв'язуючу ланку між бізнес-проблемами етапу і бізнес-рішеннями, що спрямовані на вирішення бізнес-проблем: часовий період, бізнес-процеси, мета, проблеми етапу, організаційні заходи, роль і призначення інформаційних технологій (IT).

3. Задача.

Варіант 5

1. Проаналізуйте процеси трансформації системи MRP у систему MRP II. Порівняйте результати в управлінні підприємством від впровадження цих систем.

2. Спроектуйте й охарактеризуйте склад модулів системи "Інтернет-банкінга".

3. Задача.

Варіант 6

1. Розробіть структуру типового корпоративного інформаційного порталу. Охарактеризуйте його функціональні компоненти.

2. Розробіть концепцію організації бази знань (БЗ) АРМ фахівця-маркетолога.

3. Задача.

Варіант 7

1. Розробіть концепцію створення електронного (інтерактивного) магазину: мета, види інтернет-магазинів, функціональність, результат для бізнесу.

2. Опишіть модуль CRM-системи підприємства, який охоплює автоматизацію етап життєвого циклу клієнта "Задоволення потреб клієнта" як зв'язуючу ланку між бізнес-проблемами етапу і бізнес-рішеннями, що спрямовані на вирішення бізнес-проблем: часовий період, бізнес-процеси, мета, проблеми етапу, організаційні заходи, роль і призначення інформаційних технологій (ІТ).

3. Задача.

Варіант 8

1. Проаналізуйте та порівняйте характеристики технологій мобільного банкінгу.

2. Розробіть склад оперативних файлів та файлів НДІ бази даних АРМ фахівця-маркетолога.

3. Задача.

Варіант 9

1. Розробіть схему системи інтернет-комерції з участю віртуального банку. Опишіть інформаційні зв'язки між учасниками системи.

2. Розробіть концепцію організації бази моделей АРМ фахівця-маркетолога.

3. Задача.

9. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком, в якому визначаються види навчальної роботи та час проведення.

Формами індивідуально-консультативної роботи з даної дисципліни є: індивідуальні заняття, консультації, перевірка виконання індивідуальних завдань, перевірка та захист лабораторних завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

З теоретичної частини дисципліни індивідуально-консультативна робота проводиться у вигляді:

1) індивідуальних консультацій, на яких студент отримує відповідь від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування;

2) групових консультацій, на яких викладач розглядає типові приклади з практики впровадження нових методів та технологій автоматизації управління бізнесом.

З практичної частини дисципліни індивідуально-консультативна робота проводиться у вигляді:

1) індивідуальних консультацій, на яких викладач розглядає лабораторні завдання, стосовно яких виникли запитання у студента;

2) групових консультацій, на яких викладач розглядає практичні ситуації, які потребують колективного обговорення.

Для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу дисципліни індивідуально-консультативна робота проводиться у вигляді:

1) здавання студентом підготовлених Індивідуальних завдань та їх захисту;

2) виступу студента на науковому семінарі або конференції.

10. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування таких навчальних технологій, як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, презентації, кейси, комп'ютерні симуляції (табл. 10.1).

**Використання навчальних технологій
для активізації процесу навчання**

Методики активізації процесу навчання	Практичне застосування навчальних технологій
<i>Тема 1</i>	Проблемна лекція з питання: "Роль IT і IC для розвитку бізнесу підприємств в умовах інформаційного суспільства, що ґрунтується на економіці знань". Презентація індивідуально розробленого опису бізнес-проблеми для розв'язання на ПК (відповідно до тематики дипломного проектування)
<i>Тема 2</i>	Проблемна лекція з питання: "Організація системи віртуального маркетингу". Виконання кейсу за темою "Організація KIC для управління бізнесом підприємства"
<i>Тема 3</i>	Використання комп'ютерної симуляції (гри) Simul Train для моделювання бізнес-процесів управління компанією та прийняття управлінських рішень
<i>Тема 4</i>	
<i>Тема 5</i>	
<i>Тема 6</i>	Виконання кейсу за темою "Інформаційні системи в логістиці"
<i>Тема 7</i>	Презентації результатів дослідження ринку програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку
<i>Тема 8</i>	Проблемне повідомлення та дискусія у процесі роботи студентів в проектній команді з питань аналізу стану автоматизації діяльності комерційних банків в Україні
<i>Тема 9</i>	Презентації результатів дослідження ринку програмного забезпечення для автоматизації дистанційного надання банківських послуг
<i>Тема 10</i>	Презентації розроблених моделей бізнес-процесів управління банківською діяльністю
<i>Тема 11</i>	Робота в малих групах при розробленні проекту автоматизованого модуля "Управління процесом кредитування юридичних осіб"
<i>Тема 12</i>	Виконання кейсу за темою "Система міжбанківських електронних платежів"
<i>Тема 13</i>	Проблемна лекція з питань: "Розвиток системи електронних грошей в Україні"

Лекції проблемного характеру – передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практичні та лабораторні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Кейси – метод розв'язання реальних практичних ситуацій, що передбачає надання можливості студентам зануритися у середовище реального бізнесу, висловити свої думки та розробити управлінське рішення.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Комп'ютерна симуляція (гра) – це метод навчання, що спирається на використання спеціальних комп'ютерних програм, за допомогою яких можливе віртуальне моделювання бізнес-процесу. Студенти можуть змінювати параметри й дані, приймати рішення та аналізувати наслідки таких рішень. Метою використання даного методу є розвиток системного мислення студентів, їх здібностей до планування, формування вмінь розпізнавати й аналізувати проблеми, порівнювати й оцінювати альтернативи, приймати оптимальні рішення й діяти в умовах обмеженого часу.

11. Методи контролю

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання щодо впровадження інформаційних систем та технологій в управління бізнесом під час лекційних занять, виконуючи лабораторні завдання та розробляючи курсовий проект.

Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни "Інформаційні системи в сучасному бізнесі" передбачають лекційні, лабораторні заняття, а також індивідуальну та самостійну роботу.

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитись кількома методами.

1. Оцінювання знань студента під час лабораторних занять.
2. Виконання самостійних домашніх завдань.
3. Проведення проміжного контролю.
4. Проведення поточно-модульного контролю.
5. Проведення підсумкового іспиту на ПК.

Порядок поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань здійснюється під час проведення лабораторних та лекційних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- 1) систематичність, активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) виконання завдань для самостійного опрацювання;
- 3) рівень виконання модульного контрольного завдання.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на лабораторних заняттях

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

4) уміння поєднувати теорію з практикою при формулюванні задачі з управління бізнесом для автоматизованого вирішення, при розробленні моделей бізнес-процесів, постановки задачі, алгоритму та технології її вирішення, програмного забезпечення при виконанні лабораторних завдань;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінка "відмінно" ставиться за умови відповідності звіту з виконаного лабораторного завдання студента та його усної відповіді при захисті завдання усім п'ятьом зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні лабораторних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка (на розсуд викладача) буде знижена.

Проміжний модульний контроль. Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення практичних завдань і проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Тестове завдання містить 20 запитань одиничного і множинного вибору різного рівня складності.

Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними модулями.

Метою вирішення тестових завдань з навчальної дисципліни є засвоєння студентами теоретичних знань з організації оброблення економічної інформації в середовищі певної інформаційної системи для управління бізнесом, з використанням сучасних інформаційних технологій, придбання практичних умінь та навичок у аналізі й моделюванні бізнес-процесів з предметної області, в розробленні постановки комплексу задач, алгоритму, інформаційного, програмного забезпечення, у розробленні вимог до інформаційної системи.

Відповідно до Галузевого стандарту освіти тестові завдання спрямовані на забезпечення виконання студентами виробничих функцій (технічних, виконавських, проектувальних, організаційних), задач діяльності (професійних, соціально-виробничих і соціально-побутових) та класів задач діяльності (стереотипних, діагностичних і евристичних), згідно з якими має здійснюватися підготовка фахівців та магістрів певного рівня кваліфікації.

Проведення поточно-модульного контролю. Поточно-модульний контроль здійснюється та оцінюється за двома складовими: практичний модульний контроль і лекційний (теоретичний) модульний контроль. Оцінка за практичну складову модульного контролю виставляється за результатами оцінювання знань студента під час лабораторних занять та проміжного контролю згідно з графіком навчального процесу.

Лекційний модульний контроль здійснюється на комп'ютерах за відповідними білетами.

Для підведення підсумків роботи студентів із змістового модуля виставляється підсумкова оцінка з поточно-модульного контролю, яка враховує суму оцінок за практичний модульний контроль і лекційний модульний контроль.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет складається із 3 завдань, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни. Завдання оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент не може бути допущений до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: "зараховано" – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо "не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторно вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Іспит з дисципліни "Інформаційні системи в сучасному бізнесі" проводиться на комп'ютерах. Екзаменаційний білет включає два евристичних та одне діагностичне завдання. В процесі виконання діагностичного завдання використовується програмний продукт "1С: Управління виробничим підприємством 8.2". Дозволяється використовувати методичні матеріали та довідкову систему програмного комплексу "1С: Управління виробничим підприємством 8.2".

Мета екзаменаційної роботи – показати вміння використовувати комплексний підхід до сучасних інформаційних технологій та інформаційних систем як одного зі стратегічних ресурсів розвитку бізнесу та автоматизовано вирішувати завдання виробничого планування, обліку закупівель та продажів, а також кадрового обліку в середовищі системи "1С: Управління виробничим підприємством 8.2".

Приклад екзаменаційного білета з дисципліни

Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця

Завдання 1. Вирішити таку задачу в середовищі програмного комплексу "1С: УВП 8".

1.1. Створити фірму з такими реквізитами:

назва фірми – ТОВ "Атлант";

префікс номера – АТ;

дата реєстрації фірми – 01.01.16.

1.2. Для даної фірми створити такий штатний розклад (табл.).

Дата створення посад та підрозділів – 01.01.16.

Таблиця

Штатний розклад організації

Підрозділ	Посада	Графік роботи	Кількість вакансій	Оклад, грн	
				Мінімальний	Максимальний
Адміністрація	Директор	П'ятиденка	1	2 000	5 000
	Заступник директора	П'ятиденка	1	2 000	4 000
Виробництво	Начальник цеху	Виробничий	1	1 800	4 000
	Майстер	Виробничий	10	1 500	2 600

1.3. Відобразити, що згідно зі штатним розкладом, з 05.02.16 у складі підрозділу "Виробництво" з'явився новий підрозділ – "Ділянка монтажу", в якому є 2 вакансії "Робочий".

1.4. Відобразити, що згідно зі штатним розкладом, починаючи з 10.02.16, на фірмі є 2 вакансії "Заступника директора" (замість однієї).

1.5. Зареєструвати в регламентованому та в управлінському обліку факт прийому на роботу Котова П. В. на посаду начальника цеху від 12.02.16 на основне місце роботи за графіком "Виробничий". Вказати розмір окладу – 3 500 грн, вид розрахунку – "По днях".

Завдання 2. У середовищі системи "1С: УВП 8" відобразити в регламентованому обліку той факт, що починаючи з 25.02.16 начальник цеху ТОВ "Атлант" буде працювати за графіком "П'ятиденка".

Завдання 3. Описати бізнес-проблему, на вирішення якої спрямований модуль MRP корпоративної інформаційної системи.

Опис бізнес-проблеми навести в такій послідовності:

3.1. Бізнес проблема (сформулювати, в чому полягає бізнес-проблема): ...

3.2. Проблема зачіпає роботу підрозділів ...

3.3. Наслідком проблеми є ...

3.4. Успішне вирішення проблеми досягається...

3.5. Короткий опис ІТ-рішення та його результатів: ...

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи з навчальної дисципліни "Інформаційні системи в сучасному бізнесі"

У цілому виконана екзаменаційна робота оцінюється у балах за 40-бальною шкалою. Максимальна кількість – 40 балів; мінімальна, що зараховується – 25 балів.

При цьому за повністю правильно виконані завдання студент отримує:

завдання 1 – 25 балів;

завдання 2 – 5 балів;

завдання 3 – 10 балів.

Для оцінки рівня виконання завдань студентами використовуються такі критерії.

Завдання 1.

При виконанні завдання 1 студент повинен виконати 5 пунктів завдання з планування виробництва, або обліку закупівель та продажів або з кадрового обліку та нарахування заробітної плати в середовищі системи "1С: Управління виробничим підприємством 8.2".

За повністю правильне виконання 5-ти пунктів 1-го завдання студент отримує 25 балів. При цьому за кожен пункт 1-го завдання студент може отримати від 0 до 5 балів:

- 5 балів – за повністю правильно виконаний пункт завдання.
- 4 бали – за пункт завдання, що виконаний в цілому правильно, але з незначними неточностями.
- 3 бали – за пункт, що виконаний з несуттєвими помилками (за кожну несуттєву помилку оцінка зменшується на 1 бал), які не порушують логіку розв'язання завдання та правила ведення обліку та планування в системі "1С: УВП 8".
- 2 бали – за пункт, що виконаний з суттєвими помилками (за кожну суттєву помилку оцінка зменшується на 2 бали).
- 1 бал – за пункт, що виконаний із критичними помилками (за кожну критичну помилку оцінка зменшується на 2 бали), які принципово порушують логіку розв'язання завдання та правила ведення обліку та планування в системі "1С: УВП 8".
- 0 балів – якщо пункт завдання не виконаний взагалі.

Завдання 2.

Завдання 2 виконується в середовищі системи "1С: Управління виробничим підприємством 8.2". За завдання 2 студент може отримати від 0 до 5 балів:

- 5 балів – за повністю правильно виконане завдання.
- 4 бали – за завдання, що виконане в цілому правильно, але з незначними неточностями.
- 3 бали – за завдання, що виконане з несуттєвими помилками (за кожну несуттєву помилку оцінка зменшується на 1 бал), які не порушують логіку розв'язання завдання та правила ведення обліку та планування в системі "1С: УВП 8".
- 2 бали – за завдання, що виконане з суттєвими помилками (за кожну суттєву помилку оцінка зменшується на 2 бали).

- 1 бал – за завдання, що виконане із критичними помилками (за кожну критичну помилку оцінка зменшується на 2 бали), які принципово порушують логіку розв'язання завдання та правила ведення обліку та планування в системі "1С: УВП 8".
- 0 балів – якщо завдання не виконано взагалі.

Завдання 3.

Завдання 3 має на меті перевірку навичок та вмінь використовувати комплексний підхід до сучасних ІТ та ІС та знання предметних областей сучасних АІС. При виконанні завдання 3 студент повинен виконати 5 пунктів завдання.

3.1. Сформулювати, в чому полягає бізнес-проблема.

3.2. Зазначити підрозділи, роботи яких стосується ця проблема.

3.3. Визначити наслідки проблеми для кожного із підрозділів, зазначених в п. 3.2.

3.4. Описати, яким чином досягається успішне вирішення зазначеної проблеми.

3.5. Навести короткий опис ІТ-рішення, здатного вирішити бізнес-проблему, та його результатів.

За повністю правильне виконання 5-ти пунктів 3-го завдання студент отримує 10 балів. При цьому за кожен пункт 3-го завдання студент може отримати від 0 до 2 балів:

2 бали – за повністю правильно виконаний пункт завдання.

1 бал – якщо пункт завдання виконаний з помилками та/або є значні неточності та/або некоректне використання термінології.

0 балів – якщо пункт завдання не виконаний взагалі.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 12.1.

**Система оцінювання рівня сформованості
професійних компетентностей**

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей	
					Форми контролю	Макс. бал
1	2	3	4		5	6
Змістовий модуль 1. Особливості побудови корпоративних інформаційних систем для управління бізнесом підприємства						
К1. Визначати та описувати бізнес-проблему, на розв'язання якої спрямована ІС та використовувати сучасні підходи при побудові АІС для управління бізнесом	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Сучасні підходи до побудови АІС для управління бізнесом	
			4	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 1. Компонентна структура програмного комплексу "1С: Підприємство 8.2" та її функціональні можливості. Реєстрація підприємства. Налаштування основних параметрів системи	Активна участь у виконанні лабораторної роботи
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Ознайомлення з інтерфейсом та функціональністю ПП "1С: Підприємство 8.УПП" та визначення завдання на лабораторний практикум	
К1. Визначати та описувати бізнес-проблему, на розв'язання якої спрямована ІС та використовувати сучасні підходи при побудові АІС для управління бізнесом	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Сучасні підходи до побудови АІС для управління бізнесом	
			4	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 2. Створення штатного розкладу. Регламентований та управлінський облік кадрів	Активна участь у виконанні лабораторної роботи

Продовження табл. 12.1

1	2	3		4		5	6		
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Поточна контрольна робота за матеріалами лекцій	3		
								Підготовка до контрольної роботи	
								Виконання завдання щодо регламентованого та управлінського обліку кадрів	
К2. Ідентифікувати АІС різних класів, що входять до укладу КІС та здійснювати їх обґрунтований вибір	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Організація корпоративної інформаційної системи для управління бізнесом підприємства				
					4	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 2. Створення штатного розкладу. Регламентований та управлінський облік кадрів	Активна участь у виконанні лабораторної роботи	1
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою				
					Підготовка до практичної контрольної роботи із захисту лабораторних робіт	Практична контрольна робота із захисту лабораторних робіт	5		
		К2. Ідентифікувати АІС різних класів, що входять до складу КІС та здійснювати їх обґрунтований вибір	4	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Організація корпоративної інформаційної системи для управління бізнесом підприємства		
							4	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 3. Підбір персоналу в "ІС: Підприємство 8.2"
СРС	5			Підготовка до занять	Виконання завдання щодо автоматизації підбору персоналу	Перевірка кейсу	3		
			Виконання кейсу за темою "Організація КІС для управління бізнесом підприємства"						

Продовження табл. 12.1

1	2	3	4		5	6		
Змістовий модуль 2. Використання АІС в управлінні бізнес-процесами підприємства								
КЗ. Ідентифікувати маркетингові ІС та інструменти інтернет-маркетингу та здійснювати їх обґрунтований вибір	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Організація маркетингової інформаційної системи на підприємстві			
			4	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 4. Кадрове планування в "ІС: Підприємство 8.2"	Активна участь у виконанні лабораторної роботи	1	
		СРС	5	Підготовка до занять		Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою		
						Виконання завдання щодо кадрового планування		
						Підготовка до практичної контрольної роботи із захисту лабораторних робіт	Практична контрольна робота із захисту лабораторних робіт	5
		КЗ. Ідентифікувати маркетингові ІС та інструменти інтернет-маркетингу та здійснювати їх обґрунтований вибір	6	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Організація маркетингової інформаційної системи на підприємстві	
4	Лабораторне заняття				Лабораторна робота № 5. Набір персоналу в "ІС: Підприємство 8.2"	Активна участь у виконанні лабораторної роботи	1	
СРС	5			Підготовка до занять		Виконання кейсу за темою "Організація маркетингової ІС на підприємстві"	Перевірка кейсу	3
						Виконання завдань щодо автоматизації набору персоналу		
КЗ. Ідентифікувати маркетингові ІС та інструменти інтернет-маркетингу та здійснювати їх обґрунтований вибір	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Організація маркетингової інформаційної системи на підприємстві			
			4	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 6. Планування зайнятості персоналу в "ІС: Підприємство 8.2"	Активна участь у виконанні лабораторної роботи	1	

Продовження табл. 12.1

1	2	3		4		5	6
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою		
					Виконання завдання щодо планування зайнятості персоналу		
К4. Ідентифікувати CRM-системи та здійснювати їх обґрунтований вибір	8	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Організація систем управління взаєминами із клієнтами на підприємстві		
			4	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 7. Планування та відстеження проходження навчання персоналу в "1С: Підприємство 8.2"	Активна участь у виконанні лабораторної роботи	1
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою		
					Виконання завдання щодо автоматизації навчання персоналу		
					Виконання позааудиторної компетентно-орієнтованої контрольної роботи за формою "Робочий зошит"	Перевірка робочого зошита	3
		К5. Ідентифікувати HRM-системи та здійснювати їх обґрунтований вибір	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Автоматизовані системи управління персоналом
4	Лабораторне заняття				Лабораторна робота № 8. Заповнення нормативно-довідкової інформації з номенклатурних груп, номенклатурних позицій, встановлення цін номенклатури в системі "1С: Підприємство 8.2"	Активна участь у виконанні лабораторної роботи	1

Продовження табл. 12.1

1	2	3		4		5	6
		CPC	5	Підготовка до занять	Підготовка до практичної контрольної роботи із захисту лабораторних робіт	Практична контрольна робота із захисту лабораторних робіт	5
К6. Ідентифікувати логістичні ІС та здійснювати їх обґрунтований вибір	10	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Інформаційні системи в логістиці		
			4	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 9. Формування специфікацій на продукцію. Формування інформації про технологічні операції виготовлення готової продукції та графіків завантаження робочих центрів	Активна участь у виконанні лабораторної роботи	1
		CPC	5	Підготовка до занять	Виконання кейсу за темою "Інформаційні системи в логістиці"	Перевірка кейсу	3
					Виконання завдань із формування специфікацій на продукцію та технологічних карт		
К7. Ідентифікувати бухгалтерські ІС та здійснювати їх обґрунтований вибір	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Організація ІС бухгалтерського обліку		
			4	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 10. Виробниче планування та сезонне планування закупівель за допомогою "ІС: Підприємство 8.2"	Активна участь у виконанні лабораторної роботи	1
		CPC	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою		
					Виконання завдань з виробничого планування та сезонного планування закупівель		

1	2	3	4		5	6
Змістовий модуль 3. Організація автоматизованих банківських систем						
К8. Аналізувати стан автоматизації процесів управління банківською діяльністю на рівні НБУ та комерційних банків України. К9. Ідентифікувати системи дистанційного надання банківських послуг та здійснювати їх обґрунтований вибір	12	Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Основні напрями автоматизації управління банківською діяльністю в Україні. Тема 9. Системи дистанційного надання банківських послуг клієнтам	
			2	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 10. Виробниче планування та сезонне планування закупівель	Активна участь у виконанні лабораторної роботи
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання завдань з виробничого планування та сезонного планування закупівель	
К10. Визначити оптимальну функціональну структуру АБС. К11. Визначити оптимальні технології автоматизації внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 10. Функціональна структура автоматизованої банківської системи. Тема 11. Автоматизація внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій	
			2	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 11. Управління виробництвом готової продукції. Відображення випуску готової продукції	Активна участь у виконанні лабораторної роботи
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка до контрольної роботи з захисту лабораторних робіт	Практична контрольна робота

Продовження табл. 12.1

1	2	3	4	5	6		
К12. Визначати принципи функціонування системи міжбанківських електронних платежів. К13. Ідентифікувати ІТ для забезпечення масових електронних платежів та здійснювати їх обґрунтований вибір	14	Ауд.	2	Лекція	Тема 12. Система міжбанківських електронних платежів НБУ. Тема 13. Автоматизація масових платежів. Електронні гроші		
			2	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 12. Проведення бюджетування в системі "1С: Підприємство 8.2"	Активна участь у виконанні лабораторної роботи	1
		СРС	5	Підготовка до занять	Підготовка до експрес-опитування за матеріалами лекцій	Експрес-опитування за матеріалами лекцій	3
Виконання завдань з автоматизації процесів бюджетування в системі "1С: Підприємство 8.2"							
К14. Здатність практичної роботи у середовищі ПП "1С:Підприємство 8.УПП" у якості кінцевого користувача	15	Ауд.	2	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 12. Проведення бюджетування в системі "1С: Підприємство 8.2"	Активна участь у виконанні лабораторної роботи	1
			СРС	4	Підготовка до занять	Виконання завдань щодо автоматизації нарахування зарплати	
К14. Здатність практичної роботи у середовищі ПП "1С:Підприємство 8.УПП" у якості кінцевого користувача	16	Ауд.	2	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 12. Проведення бюджетування в системі "1С: Підприємство 8.2"	Активна участь у виконанні лабораторної роботи	1
			СРС	3	Підготовка до занять	Виконання завдань з автоматизації процесів бюджетування в системі "1С: Підприємство 8.2"	
К14. Здатність практичної роботи у середовищі ПП "1С:Підприємство 8.УПП" у якості кінцевого користувача	17	Ауд.	2	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 12. Проведення бюджетування в системі "1С: Підприємство 8.2"	Активна участь у виконанні лабораторної роботи	1

Закінчення табл. 12.1

1	2	3	4	5	6	
		CPC	3	Підготовка до занять	Виконання завдань з автоматизації процесів бюджетування в системі "1С: Підприємство 8.2"	
					Підготовка до практичної комплексної контрольної роботи із захисту лабораторних робіт	Практична контрольна робота із захисту лабораторних робіт
	СЕСІЯ	Ауд.	2	Передекзаменаційна консультація	Вирішення практичних завдань на різні теми, що входять до підсумкового контролю, у тому числі завдань, які реалізуються у середовищі ПП "1С: Підприємство 8.УПП"	Підсумковий контроль
			4	ЕКЗАМЕН	Виконання завдань екзаменаційного білету	
		CPC	10	Підготовка до екзамену	Повторення матеріалів змістових модулів	
Усього годин			180	Загальна максимальна кількість балів із дисципліни		100
з них						
аудиторні			90		поточний контроль	60
самостійна робота			90		підсумковий контроль	40

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 12.2.

Таблиця 12.2

Розподіл балів за темами

Модуль	Тема	Бали
1	2	3
Змістовий модуль 1	Тема 1. Сучасні підходи до побудови АІС для управління бізнесом	5
	Тема 2. Організація корпоративної інформаційної системи для управління бізнесом підприємства	10

1	2	3
Змістовий модуль 2	Тема 3. Організація маркетингової інформаційної системи на підприємстві	11
	Тема 4. Організація систем управління взаєминами із клієнтами на підприємстві	4
	Тема 5. Автоматизовані системи управління персоналом	6
	Тема 6. Інформаційні системи в логістиці	4
	Тема 7. Організація ІС бухгалтерського обліку	1
Змістовий модуль 3	Тема 8. Основні напрями автоматизації управління банківською діяльністю в Україні	1
	Тема 9. Системи дистанційного надання банківських послуг клієнтам	1
	Тема 10. Функціональна структура автоматизованої банківської системи	6
	Тема 11. Автоматизація внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій	1
	Тема 12. Система міжбанківських електронних платежів НБУ	1
	Тема 13. Автоматизація масових платежів. Електронні гроші	9
	Підсумковий контроль (екзамен)	40
Усього балів		100

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 12.3.

Таблиця 12.3

Розподіл балів за тижнями

Модуль	Тема	Тиждень	Активна участь у лабораторних роботах	Компетентісно-орієнтована контрольна робота "Робочий зошит"	Практичні контрольні роботи	Експрес-опитування	Поточні КР	Кейси	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1	Тема 1. Сучасні підходи до побудови АІС для управління бізнесом	1 – 2 тиждень	2				3		5
	Тема 2. Організація корпоративної інформаційної системи для управління бізнесом підприємства	3 – 4 тиждень	2		5			3	10

Закінчення табл. 12.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 2	Тема 3. Організація маркетингової інформаційної системи на підприємстві	5 – 7 тиждень	3		5			3	11
	Тема 4. Організація системи управління взаєминами із клієнтами на підприємстві	8 тиждень	1	3					4
	Тема 5. Автоматизовані системи управління персоналом	9 тиждень	1		5				6
	Тема 6. Інформаційні системи в логістиці	10 тиждень	1					3	4
	Тема 7. Організація ІС бухгалтерського обліку	11 тиждень	1						1
Змістовий модуль 3	Тема 8. Основні напрями автоматизації управління банківською діяльністю в Україні	12 тиждень	1						1
	Тема 9. Системи дистанційного надання банківських послуг клієнтам		1					1	
	Тема 10. Функціональна структура автоматизованої банківської системи	13 тиждень	1		5				6
	Тема 11. Автоматизація внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій		1					1	
	Тема 12. Система міжбанківських електронних платежів НБУ	14 тиждень	1						1
	Тема 13. Автоматизація масових платежів. Електронні гроші	15 – 17 тиждень	1		5	3			9
Усього			17	3	25	3	3	9	60

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 12.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Таблиця 12.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

13. Рекомендована література

13.1. Основна

1. Золотарьова І. О. Інформаційні системи та технології в банківській сфері : навч. посіб. / І. О. Золотарьова, Р. К. Бутова, А. А. Гаврилова. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2009. – 332 с.

2. Інформаційні системи в економіці : навч. посіб. / В. С. Пономаренко, І. О. Золотарьова, Р. К. Бутова та ін. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. – 176 с.

3. Інформаційні системи в економіці : підручник / В. С. Пономаренко, І. О. Золотарьова, Р. К. Бутова та ін.; за ред. В. С. Пономаренка; кер. проекту В. М. Анохін ; дизайн : Д. С. Мухіна, Д. О. Романова. – Мультимедійне інтерактивне електрон. вид. комбінованого використ. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – ISBN 978-966-676-533-1.

4. Інформаційні системи в сучасному бізнесі. Лабораторний практикум для студентів спеціальностей 7.05010101, 8.05010101 "Інформаційні управляючі системи та технології" / А. А. Гаврилова, Л. В. Знахур, Г. О. Плеханова. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 209 с.

5. Інформаційні системи в сучасному бізнесі : навч. посіб. / В. С. Пономаренко, І. О. Золотарьова, Р. К. Бутова та ін. – Харків : ХНЕУ, 2011. – 484 с.

13.2. Додаткова

6. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах : навч. посіб. / В.М. Гужва. – Київ : КНЕУ, 2001. – 400 с.

7. Ерьоміна Н. В. Банківські інформаційні системи / Н. В. Ерьоміна. – Київ : КНЕУ, 2000. – 220 с.

8. Информатизация бизнеса: концепции, технологии, системы / А. М. Карминский, С. А. Карминский, В. П. Нестеров и др. [под ред. А. М. Карминского. – Москва : Финансы и статистика, 2004. – 624 с.

9. Інформаційні системи і технології в економіці / за ред. д.е.н. В. С. Пономаренка. – Київ : Видавничий центр "Академія", 2002. – 542 с.

10. Інформаційні системи у фінансово-кредитних установах : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / І. Ф. Рогач, М. А. Сензюк, В. А. Антонюк та ін. – Київ : КНЕУ, 2001. – 324 с.

11. Информационные технологии в бизнесе: Энциклопедия / пер. с англ.; под ред. М. Желены. – СПб. : Питер, 2002. – 1120 с.

12. Информационные технологии в кадровом учете и управлении персоналом 2007. Аналитический обзор российского рынка автоматизированных систем управления персоналом. – Tadviser, 2007. – 81 с.

13. Информационные технологии в маркетинге : Учебник для вузов / Г. А. Титоренко, Г. Л. Макарова, Д. М. Дайитбегов и др.; под ред. проф. Г. А. Титоренко. – Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 335 с.

14. Информационные технологии в экономике / под ред. д.э.н., профессора Ю. Ф. Симионова; Серия "Высшее образование". – Ростов н/Д : Феникс, 2003. – 352 с.

15. Лодон Дж. Управление информационными системами / Дж. Лодон, К. Лодон; пер. с англ. под. ред. Д. Р. Трутнева. 7-е издание. – СПб. : Питер, 2005. – 912 с.

16. Пинчук Н. С. Інформаційні системи й технології в маркетингу : навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Н. С. Пинчук, Г. П. Галузинський, Н. С. Орленко. – Київ : КНЕУ, 2003. – 352 с.

17. Писаревська Т. А. Інформаційні системи і технології в управлінні трудовими ресурсами : навч. посіб. / Т. А. Писаревська. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ : КНЕУ, 2000. – 279 с.
18. Татарчук М. І. Корпоративні інформаційні системи : навч. посіб. / М. І. Татарчук. – Київ : КНЕУ, 2005. – 291 с.
19. Терещенко Л. О. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посіб. / Л. О. Терещенко, І. І. Матієнко-Зубенко. – Київ : КНЕУ, 2004. – 187 с.
20. Успенский И. В. Интернет как инструмент маркетинга / И. В. Успенский. – СПб. : БХВ – Санкт-Петербург, 2000. – 256 с.
21. Уткин В. Б. Информационные системы в экономике : учебник для студ. высш. учеб. заведений / В. Б. Уткин, К. В. Балдин. – Москва : Издательский центр "Академия", 2004. – 288 с.
22. Чаадаев В. К. Информационные системы компаний связи. Создание и внедрение / В. К. Чаадаев, И. В. Шеметова, И. Б. Шibaева. – Москва : Эко – Трендз, 2004. – 256 с.

13.3. Ресурси мережі Інтернет

23. Ассоциация Управления Проектами SOVNET [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.sovnet.ru/>.
24. Всё о разработке ПО [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.maxkir.com/>.
25. Всё о CRM в России и СНГ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.CRMinfo.ru>.
26. Всё о ERP, ERP II, MRP, MRP II – ERP-эксперт [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://erp-expert.narod.ru/index.htm>.
27. Выбор КИС: проблемы и решения [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://soft-expert.ru/>.
28. Журнал для ИТ-профессионалов BYTE [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.bytemag.ru/>.
29. Издание о высоких технологиях - CNews [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.cnews.ru/>.
30. Институт искусственного интеллекта [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.iai.gov.ua/>.
31. Интернет-университет информационных технологий [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.intuit.ru/>.

32. Информатика – ГОСНИИ ИТ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.informika.ru/>.
33. Информационные технологии в управлении [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.it-management.ru>.
34. Информационный портал CRM [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.crm.com.ua.
35. Компьютерная библиотека [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://computerlibrary.info>.
36. Корпоративное управление [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.corporation.com.ua/>.
37. Корпоративный менеджмент [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.cfin.ru/>.
38. Корпорация "Галактика". Информационные технологии управления [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.galaktika.ru>.
39. Открытые системы [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.osp.ru/>.
40. Планета КИС [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.russianenterprisesolutions.com>.
41. Портал "Информационно-коммуникационные технологии в образовании" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ict.edu.ru/>.
42. Портал "Компьютерра онлайн" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.computerra.ru>.
43. Портал IT [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.citforum.ru/>.
44. Портал ITC Online [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://itc.ua/>.
45. Профессионал управления проектами [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.pmprofy.ru/>.
46. Управление проектами [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.projectmanagement.ru/>.
47. Управление проектами [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.pmprofy.ru/>.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Інформаційні системи в сучасному бізнесі" за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Сучасні підходи до побудови АІС для управління бізнесом					
Визначати та описувати бізнес-проблему, на розв'язання якої спрямована ІС та використовувати сучасні підходи при побудові АІС для управління бізнесом	Сутність поняття бізнес-проблеми, на розв'язання якої спрямована ІС. Основні вимоги до сучасних ІС	Знання організаційного, управлінського та технологічного аспектів функціонування ІС та їх призначення. Розуміння змін концепції використання ІС на підприємствах	Ідентифікувати ключові бізнес-проблеми на підприємстві, що підлягають вирішенню за допомогою ІС	Здійснювати ефективні комунікації із замовником програмного продукту для виявлення ключових бізнес-проблем на підприємстві	Відповідальність за точну ідентифікацію бізнес-проблем на підприємстві, на розв'язання якої спрямована ІС
Тема 2. Організація корпоративної інформаційної системи для управління бізнесом підприємства					
Ідентифікувати АІС різних класів, що входять до складу КІС та здійснювати їх обґрунтований вибір	Поняття КІС, принципи побудови КІС, поняття корпоративного інформаційного ресурсу, інтегрованого інформаційного середовища, класифікації ІС відповідно до промислових стандартів	Знання сутності еволюційних процесів систем планування ресурсів, мети, основних завдань та функціональності систем класів MRP, MRP II, ERP, ERP II, CSPP, CRM, SCM та систем бенчмаркінгу	Здійснювати обґрунтований вибір компонентів КІС для вирішення конкретної бізнес-проблеми на підприємстві	Здійснювати ефективні комунікації із замовниками, розробниками та системними інтеграторами в процесі вибору та впровадження компонентів КІС. Презентувати результати вибору	Самостійно приймати рішення щодо вибору компонентів КІС та відповідати за коректність такого рішення

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Організація маркетингової інформаційної системи на підприємстві					
Ідентифікувати маркетингові ІС та інструменти інтернет-маркетингу та здійснювати їх обґрунтований вибір	Функції маркетингу, що автоматизуються в МІС; склад модулів МІС, їх призначення; технології інтернет-маркетингу, електронної та мобільної комерції	Знання ролі МІС в управлінні бізнесом; ролі сховища даних, бази знань, бази моделей у забезпеченні ефективності маркетингових рішень; переваги технологій інтернет-маркетингу, електронної та мобільної комерції та принципи їх вибору	Здійснювати обґрунтований вибір маркетингових ІС та інструментів інтернет-маркетингу для підприємства	Здійснювати ефективні комунікації із замовниками, розробниками та системними інтеграторами в процесі вибору та впровадження маркетингових ІС та інструментів інтернет-маркетингу. Презентувати результати вибору	Самостійно приймати рішення щодо вибору маркетингових ІС та інструментів інтернет-маркетингу та відповідати за коректність такого рішення
Тема 4. Організація систем управління взаєминами із клієнтами на підприємстві					
Ідентифікувати CRM-системи та здійснювати їх обґрунтований вибір	Призначення CRM-системи, склад її модулів та функціональність	Знання стратегії і концепції CRM в управлінні бізнесом; етапів життєвого циклу клієнта та їх характеристик; характеристик операційних, аналітичних, колабораційних, мобільних CRM-технологій	Здійснювати обґрунтований вибір CRM-систем	Здійснювати ефективні комунікації із замовниками, розробниками та системними інтеграторами в процесі вибору та впровадження CRM-систем. Презентувати результати вибору	Самостійно приймати рішення щодо вибору CRM-систем та відповідати за коректність такого рішення
Тема 5. Автоматизовані системи управління персоналом					
Ідентифікувати HRM-системи та здійснювати їх обґрунтований вибір	Призначення та класифікація HRM-систем, склад модулів та функціональність	Знання сучасних підходів до автоматизації бізнес-процесів управління персоналом, в тому числі бізнес-процесів підбору персоналу, планування кар'єри, інформаційного самообслуговування персоналу	Здійснювати обґрунтований вибір HRM-систем	Здійснювати ефективні комунікації із замовниками, розробниками та системними інтеграторами в процесі вибору та впровадження HRM-систем. Презентувати результати вибору	Самостійно приймати рішення щодо вибору HRM-систем та відповідати за коректність такого рішення

1	2	3	4	5	6
Тема 6. Інформаційні системи в логістиці					
Ідентифікувати логістичні ІС та здійснювати їх обґрунтований вибір	Призначення та класифікація логістичних систем, склад модулів та функціональність	Знання характеристик логістичних бізнес-процесів та сучасних підходів до їх автоматизації; ролі та необхідності використання Web-технологій та мобільних технологій у логістиці	Здійснювати обґрунтований вибір логістичних ІС	Здійснювати ефективні комунікації із замовниками, розробниками та системними інтеграторами в процесі вибору та впровадження логістичних ІС. Презентувати результати вибору	Самостійно приймати рішення щодо вибору логістичних ІС та відповідати за коректність такого рішення
Тема 7. Організація ІС бухгалтерського обліку					
Ідентифікувати бухгалтерські ІС та здійснювати їх обґрунтований вибір	Призначення та види бухгалтерських ІС, функціональність сучасних бухгалтерських програмних продуктів	Знання характеристик комплексів задач управлінського й фінансового обліку та концептуальних основ автоматизації бухгалтерського обліку	Здійснювати обґрунтований вибір бухгалтерських ІС	Здійснювати ефективні комунікації із замовниками, розробниками та інтеграторами в процесі вибору та впровадження бухгалтерських ІС. Презентувати результати вибору	Самостійно приймати рішення щодо вибору бухгалтерських ІС та відповідати за коректність такого рішення
Тема 8. Основні напрями автоматизації управління банківською діяльністю в Україні					
Аналізувати стан автоматизації процесів управління банківською діяльністю на рівні НБУ та комерційних банків України	Напрямки автоматизації управління банківською діяльністю. Основні поняття предметної області автоматизованої банківської системи	Знання ролі засобів електронних комунікацій в автоматизації банківської діяльності; трирівневої системи надання банківських послуг; підходів до аналізу стану автоматизації в комерційних банках	Ідентифікувати ключові бізнес-проблеми в управлінні банківською діяльністю, що підлягають вирішенню за допомогою ІС	Здійснювати ефективні комунікації із замовником ІС для виявлення ключових бізнес-проблем певної банківської установи	Відповідальність за точну ідентифікацію бізнес-проблем певної банківської установи, на розв'язання якої спрямована ІС

1	2	3	4	5	6
Тема 9. Системи дистанційного надання банківських послуг клієнтам					
Ідентифікувати системи дистанційного надання банківських послуг та здійснювати їх обґрунтований вибір	Основні характеристики систем "Клієнт-банк", "Інтернет-банкінг", "Мобільний банкінг", склад та взаємозв'язки модулів системи	Знання ролі, переваг та недоліків, видів технологій та функціональності систем "Клієнт-банк", "Інтернет-банкінг", "Мобільний банкінг"	Здійснювати обґрунтований вибір систем дистанційного надання банківських послуг для певної банківської установи	Здійснювати ефективні комунікації із замовниками, розробниками та системними інтеграторами в процесі вибору та впровадження систем дистанційного надання банківських послуг. Презентувати результати вибору	Самостійно приймати рішення щодо вибору систем дистанційного надання банківських послуг та відповідати за коректність такого рішення
Тема 10. Функціональна структура автоматизованої банківської системи					
Визначати оптимальну функціональну структуру АБС	Призначення і функціональність та інформаційні взаємозв'язки основних підсистем (модулів) АБС	Знання характеристик модулів (підсистем) АБС та характеристик бізнес-процесів комерційного банку, підходів до їх реалізації на базі сучасних інформаційних технологій	Здійснювати оцінку функціональної структури АБС та визначати шляхи її оптимізації	Здійснювати ефективні комунікації із замовниками та кінцевими користувачами АБС	Самостійно приймати рішення щодо вибору шляхів оптимізації функціональної структури АБС та відповідати за коректність такого рішення
Тема 11. Автоматизація внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій					
Визначати оптимальні технології автоматизації внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій	Основні поняття предметної області автоматизації внутрішньобанківських операцій	Знання технології автоматизації касових, кредитних, депозитних операцій; знання комплексу задач, який автоматизує управління процесами кредитування юридичних осіб; бізнес-процесу автоматизації ОДБ; знання етапів процесу залучення коштів на депозитні рахунки та їх автоматизація	Здійснювати обґрунтований вибір технологій автоматизації внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій для певної банківської установи	Здійснювати ефективні комунікації із замовником в процесі вибору та впровадження технологій автоматизації внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій. Презентувати результати вибору	Самостійно приймати рішення щодо вибору технологій автоматизації внутрішньобанківських розрахункових, касових, кредитних і депозитних операцій та відповідати за коректність такого рішення

1	2	3	4	5	6
Тема 12. Система міжбанківських електронних платежів НБУ					
Визначати принципи функціонування системи міжбанківських електронних платежів	Призначення та принципи функціонування системи міжбанківських електронних платежів	Знання технології інформаційного обміну в СЕП; знання моделі роботи комерційного банку у СЕП-2	Здійснювати оцінку існуючої системи міжбанківських електронних платежів та визначати шляхи її оптимізації	Здійснювати ефективні комунікації із кінцевими користувачами системи міжбанківських електронних платежів	Самостійно приймати рішення щодо вибору шляхів оптимізації існуючої системи міжбанківських електронних платежів та відповідати за коректність такого рішення
Тема 13. Автоматизація масових платежів. Електронні гроші					
Ідентифікувати ІТ для забезпечення масових електронних платежів та здійснювати їх обґрунтований вибір	Загальна характеристика пластикових карток, їх видів, платіжних систем на основі банківських карток, електронних грошей	Знання ІТ на основі пластикових карток; технології НСМЕП і міжнародних платіжних систем на основі пластикових карток; технології роботи КБ у НСМЕП; платіжних інструментів платіжної картки, схем платежу за допомогою електронних грошей	Здійснювати обґрунтований вибір ІТ для забезпечення масових електронних платежів для певної банківської установи	Здійснювати ефективні комунікації із замовниками, розробниками та системними інтеграторами в процесі вибору та впровадження ІТ для забезпечення масових електронних платежів. Презентувати результати вибору	Самостійно приймати рішення щодо вибору ІТ для забезпечення масових електронних платежів та відповідати за коректність такого рішення

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Програма навчальної дисципліни.....	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	18
5. Теми лабораторних занять.....	22
6. Самостійна робота студентів.....	25
6.1. Основні форми самостійної роботи студентів.....	25
6.2. Запитання для самостійного опрацювання.....	29
7. Контрольні запитання для самодіагностики.....	43
8. Варіанти контрольних завдань для студентів заочного відділення ...	48
9. Індивідуально-консультативна робота.....	52
10. Методи навчання.....	52
11. Методи контролю.....	55
12. Розподіл балів, які отримують студенти.....	62
13. Рекомендована література.....	73
13.1. Основна.....	73
13.2. Додаткова.....	74
13.3. Ресурси мережі Інтернет.....	75
Додатки.....	77

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Робоча програма
навчальної дисципліни
"ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ
В СУЧАСНОМУ БІЗНЕСІ"
для студентів спеціальності
7.05010101 "Інформаційні управляючі системи
та технології"
всіх форм навчання

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Ушакова** Ірина Олексіївна
Плеханова Ганна Олегівна

Відповідальний за видання *В. В. Чубук*

Редактор *О. Г. Лященко*

Коректор *Т. А. Маркова*

План 2016 р. Поз. № 118 ЕВ. Обсяг 83 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру

ДК № 4853 від 20.02.2015 р.